МАССА А МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВIАШАГIКХЕТА!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Советеи Министрий Советеи орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУВЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

№ 50 (4063). | ШИНАРДИ, 27 апрель, 1965 шу. | Мах 2 кеп.

400 гектар йолча майдан тIа гидуаргаш дIайийнай Наьсарен района «Октябра 40 шу» яхача совхоза цхьоалагIча отделене. Дикал лакха а йолаш 3 дийнахьа даьд уж балхаш.

Дика къахьийтар трактористаша Гелисханов Ювсапа, Горокоев Ахьмада, сеяльщика Шакриев Iалихана. Сменах йола норма 14 гектар мара йоацача 18—20 гектар дIайийнай цар.

Сурта тIа: гидуаргаш дIаювш йолча агрегата чу фу дохкаш ба Ю. Гелисханови А. Шакриеви.

И. Плиева сурт.

ВАХАР САННА, МАССАЗЗА ХУРГВА ЛЕНИН

Ленина идеяша керда зама, коммунизм хьалъяра зама еннай дуненна. Шийна чухь гениальни теоретик, революционни къовсамей керда вахар хьалдарен тIехвальнна воккха практик тарвеш вола саг хиннав Ленин. Ленина — дерригача дунен къахьегамхой сийлахь-воккхача баьчча — хьехам цун даьхен лаьттан тIа башха-дика чакхбаьннаб, из котбувлаш латт социализм хьалъеш долча мехкашка. Коталонашца планете гIолла лел Владимир Ильича Ленина цIаккха а лергйоаца идеяш, миллионаш болча наьха хьаькъалаши деганши мутIахьа а деш. Вахар санна, массаза а волаш ва Ленин. Къовсамей коталонийн байракх а хинна дIаэттай цун цIи.

Коммунистически партенеи Советски пачхаьалкхеннеи ларди еллар а цар баьчча а, дерригача дунен къахьегамхой хьехархо Владимир Ильич Ленин ваьча дийнахьа денз 95 шу дизара хетаяь торжественни заседани хилар Москве 22 апреле.

...Сайрийна 5 сахьат даьнна ха. Съездий Кремлевски Двореца зал хьалйизар столица промышленни предприятей хьалха латтараша, Подмосковья колхозийн совхозийн кхашкарча къахьегамхоша, Iилмаи культураи деятелаша, Советски Эскареи ТIема-форда Флотеи бIухоша, партийни, советски, общественни организацей викалаша. Укхаза ба СССР-е аккредитованни йолча дипломатически представительстваша керте латтараш.

Сцена тIа — В. И. Ленина доккха портрет, къаьгга сийрдадаьнна леп тарахьеш «1870—1965».

Президиуме — новкъостий Л. И. Брежнев, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, К. Т. Мазуров, А. И. Микоян, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, В. В. Гришин, П. Н. Демичев, Л. Н. Ефремов, Д. Ф. Устинов, Ю. В. Андропов, Б. Н. Пономарев, А. П. Рудаков. Президиуме моттигаш дIалувц къаьнарча ленински гварде викалаша, Испане Коммунистически парте председатела Долорес Ибаррури, производства новатораша, боккхача Iилмахоша, военачальникаша, СССР летчикаша космонавташа.

Укхаза ва Афганистана премьер-министр, доктор Мухаммед Юсуф.

Торжественни заседани хьаелл Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитета Хьалхарча секретара Л. И. Брежнева.

Цо йоах:

Деза новкъостий!

95 шу хьалхагIа Волга тIарча эрсий городе ваьв ший уйлашцеи гIулакхашцеи вай зама исторически дегIаухаш хьабахьача берригача наьхъа тIа цIаккха дIайоврглоаца белгало яь вола саг.

Владимир Ильич Ленин — адамлено ший дерригa истори хьа мел доагIача хана хьалхашка баьхача сийлахь-боккхийча революционни уйланхоех цаI. Марксеи Энгельсеи гIулакх тIех-доккхача хьаькъалца дIалахо дихьа волча цо дегIайоалаьй, хаьддагIа яьй, йIаьхий яьй Iилман коммунизма теори капиталистически Iазапах мукъаялар духьа, керда общественни порядок оттаяр духьа пролетариато лоаттабеча хоадам боллаш болча революционни къовсама хьатIаэттача бехктокхамерча юкъагIа.

Владимир Ильич Ленина хьадаьд эггара ирагIа дола, цIаккха а эшадергдоаца революце гера — цо ше вай заман хьаькъал, сий, эздел аьнна цIи тилла йола вай сийлахьа Коммунистически парти.

Практике дунен тIа эггара хьалхара коталонаш йоахача социалистически революце баьчча хила ираз кхаьчар сийлахь-воккхача революционни теоретикага.

Ший дерригa низаш гоама йола эксплуататорийн Iазап тIалоаттадерийн пачхьалкхе йохаяр духьа лоаттабеча къовсама дIалуш хиннача сага дунен тIа эггара хьалхарча котгIабьннача болхлойн ахархойн паргIатача пачхьалкхенна керте отта вийзар.

Эггара хьалхара социализма гениальни архитектор хиннав Ленин. Юкъарчал доацаш цо кулгал а деш хьалъе йолайир вай мехка керда общество. Цун васкеташ кхоачаш а деш, цун планийн хьалххагIе а цо белгалдаьча наькъийн ларрагIа йоладаш, Ленина цIаккха лергйоацача идеяшца хьалхе а лелаеш, вай Коммунистически парте, вай сийлахь-доккхача советски халкъо кхоачашдир дерригдунен-исторически лоархIамера декхар — дерригача дунен ялхлагIча даькъа тIа хьалйир социализм.

Советски халкъо Ленина байракха кIал котало яьккхар Сийлахь-боккха Дай-мехка тIом лаьттача шерашка дунен империализма ударни низашца лоаттабеча хоадамболлаш болча къовсаме, Ленина керттера тIехьале — Октябро даьхараш лора а даь.

Ленина белгалбаьча новкъа гIолла додаш дола вай халкъ ший Коммунистически парте кулгалца коммунизм хьалъяра сийлахь-доккха декхар кхоачашде доладелар.

Ленина байракха кIал, сийлахь-йоккхача ленински идеяша дегаш ура а увттадеш, социалистически революци льй Европаи Азеи дукккхача мехкий халкъаша, хIаьта, цу тайппара, лаьттан тIа хьахиннай социалистически пачхьалкхений низ бола содружество.

Ленински уйлан сердалонца сийрдаьха я революционни Кубай — малхбузехьарча полушаре социализма эггара хьалхарча форпоста коталонаш.

Ленина цIаккха а лергйоацача ученегара тахан хьехам эцаши кулгалде Iомалуши да колониализма Iазап тIера кхессаи шоаш а кердача вахарга бода никъ буллаши дола Африка дукккхача мехкий халкъаш.

Ленина идеяша, Ленина цIеро ше а турпалерча гIулакхашта дегаш ура-увттаду къамаш мукъадахар духьа шоай паргIато бахьан долаш, керда вахар бахьан долаш колонизаторашца империалистически агрессорашца тIа-гIертта лоаттабеча къовсаме тахан шоай цIий Iомехкадеш болча, паргIатон сийлахь-доккхача эскара денлерча бIухой.

Ленина хьехама тешаме хилар — из я дерригача дунен коммунистий сийлахь-доккха эскар вай планета тIа социализмаи коммунизмаи гIулакх дизза котдаккхар духьа цар лоаттабеча нийсхон къовсаме вIашагIтохаш, кхотадеш, дIахьалхашкахьа кхувлаш йола, таIхаргйоаца лард.

Цудухьа дунен тIа кхы цхьаькха яц Владимир Ильич Ленина цIерал Лаьттан тIарча бIаьш миллионаш, миллиардаш болча наха езагIа а йолаш цIи.

Цудухьа советски нахаца цхьана деззду В. И. Ленин ваь ди, из дагавоха ди колонизаторий Iазап, эксплуатаци, оакхарал а империалистически агрессорий зуламаш а гоама долаш мел бараша, халкъий паргIатон, машара, ираза гIулакх деза долаш мел бараша, лаьттан тIарча тешаме мел болча наха.

Мукъаба сона, новкъостий, Владимир Ильич Ленин ваьча дийнахьа денз 95 шу дизара хетаяь торжественни заседани хьайийла хилар дIакхайкаде.

Советски Союза Гимн ек зала чу.

«Ленинизм — парте политика Iилман лард» яха доклад ю КПСС ЦК Президиума членалла кандидата, КПСС ЦК секретара П. Н. Демичева.

Новкъостий!

Тахан вай белгалдоакх Владимир Ильич Ленин ваьча дийнахьа денз 95 шу дизар. Дикача традицешка хьежжа цу дийнахьа вай ленински парте, дерригача советски халкъо доагIача тайпара сий ду из дагалацара, шоай вахари гIулакхаши дуст цар Ленинаарца, цун идеяшка хьежжа кхоаненга долха наькъаш белгалду.

Ленина хIабIарахьежача, лоIам тIара ваьле цецвоал, цун сийрдача, къовсамга дIадахийтача вахаро селлара дукха карагIдийнна белггала Iалаьмате доккхий хIамаш чулацарах. Ма боккха никъ баьб Марксеи Энгельсеи хьехам дIахо бихьача, дунен тIа эггара хьалхарча коталонаш яьхача социалистически революцена керте эттача, Коммунистически партенеи Советски пачхаьалкхеннеи сийлахь-воккха ларди еллар волча, дунен халкъашта юкъерча пролетариата революционни болама а берригача къахьегамхой а къоабалваь тIаийца баьчча хиннача цу саго. Дуккха оагIош йолаш хиннай Ленина—теоретика а политика а, Iилмахочуни практикаи, граждански тIом лаьттачеи кхыча мехкий интервенци хиннечеи хана советски халкъа къовсама, цун Герзашцарча Низий кулгалма, социализм хьалъелга вIашагIделлачун гений.

ХIаьта цу цхьан ханна ма саг а дог цхьалха а хиннав-ех Ленин. Цецдоаккхаш да цунцара шийх доккхал ца деш из хилар, халкъа уйлеи вахаца даим довза гIерташ, нах чIоагIа лоархIаш, нахагара ше хьаIомалуш из хинна хилар. Цо массаза а лоархIам беш хинниаб балхага гIолларча ший новкъосташта хетарий, партийни коллектива лоIама. Дагахьа гоама долаш а ца могийташ а хиннав Ленин ше хеставеш ду къамаьлаш. Дагадохийтача ший моттиге хургда, ший шовзткъе итт шу дузача дийнахьа, московски актива собране цун юбилей белгалъяккха лаьрхIа хиннача хана, ше хеставеш деча къамаьлашка ладувгIа цо ца тига хилар. Сонтавалара кхерам хилара духьала къамаьл а деш, кхоачашданза дисача декхарашта тIаерзара парти тIахьийхар Ленина.

ХIанз, коммунизм хьалъяра Iалаьмате доккхий декхараш кхоачашдеш вай парти йолча хана, къаьстта а дукхагIа холу вайна цIаьхха а кхы цIаьхха а Владимир Ильичаца дагадовлилга эшаш, цун васкеташа ахар де дезаш хилар. Ленина идейни тIехьаленера корадоагIа вайна вах-ро хьалхашка уттаеш йола керда проблемаш нийса кхетаяргеи къоастаяргеи вугаш дола дIоагIа. Ленински хьехам — вай парте низ духьоала хьаст, коммунизм бахьан долаш лоаттабеча къовсаме советски халкъо коталонаш йоахаргхиларах йола тешам.

Дуне эргадоахаш дола марксистско-ленински Iилма

Ленин венначул тIехьагIа дIадахача итташ шерашка цхьаккха а юхеца юташ адамлен вахара еррига сферашта чулаьца Iалаьмате доккхий хувцамаш хиннад. Кхы тайпа хилар дуне. Миллиардал совгIа нах ба социализмаи коммунизмаи наькъаца болхаш. Хьалха хиннача колонейи ах колонейи дуккха а дукхагIа дола халкъаш колониальни Iазапа кIалхардаьннад. Шоай лоIам тIа а даьнна, керда вахар хьалде доладеннад уж халкъаш. Кхы цIаккха а юха бе доагIаргдоацаш ший доалах яьннай империализм.

БIарга ца дайна тайпа доккхий толамаш даьхад Iилмои техникои. Бокъонца йола революци хиннай цу даькъе. Саго толаме караерзаю атомни энерги, ракетни техника, космически аренашка долха наькъаш дехк. Вай космонавташ П. И. Беляеви А. А. Леонови «Восход-2» яхача кемаца сигала бахаро, советски саг эггара хьалха седкъий пространстве дIаараваларо дерригача лаьттан тIара нах Iалаьмате чIоагIа гIозбаьхар. Кхы дуненаш карадерзадара реальни перспективаш хьаеллалуш латт тахан. Материальни производства, Iилмаи техникаи дерригача доакъошкара динамизм, овлангара эргалонаш, социально-политически вахарера революционни хувцамаш — ишта я ХХ-ча бIаьшерен шоллагIча даькъа къаьгга йола белгалонаш.

Болхлой болама хьалхашка, дерригача прогрессивни адамленна хьалхашка дуккха керда декхараш эттад. Дунен термоядерни тIом хилара кхерам духхьашха тIаэттаб халкъашта. Дуне социальни шин системана декъаро, хьалха тоIадаь даькха, колониальни зIанараш тIера кхайса халкъаш исторически арене даларо дунен халкъашта юкъера гIулакхаш овлангара хийца а хийцар, чоалханегIа а дир. Керда дешаш кIезига хьалхашка оттадаьлац вахаро хьалха социально-экономически дегIаахара тайп-тайпарча боараме хинна мехкаш социализма наькъа тIа даларца дувзаденна.

Вай, коммунистий, доккхал де бокъо я, марксизм-ленинизм — ханаца дерригача тохкамех чакхъяьнна, алхха ше цаI мара йоаца адамий общество хиларах а из хьехам замано дIадехараша маяххара хиннеи болаши хиларах а. Исторена довзаш хиннадац исторически событеш яшха, хургдар дувца гIийрта политически хьехамаш. Цхьабакъда, алхха марксизм-ленинизм мара яц ше бакъхилар гучадувлаш, дунен массе доакъошка, обществерча тIа-тIа дукхагIа адамаша бакъ а еш.

Марксеи Ленинеи хьехам хIанз хIадехарий боараме нийсбалара къайле сенах латт? Из латт, эггара хьалха йодача, революционни класса — болхлой класса эггара бIарзагIа довла хьашташи уйлаши цо кхайкадеш хиларах, берригача къахьегамхойн тоIадаь даьхкача халкъийн вахарен къовсамеи овлангарча хаттарашта цо нийса жоп луш хиларах. Цо царна хIанзалца а гойтад, хIанз а гойт капиталистически система, колониализм а империализм а дIайоаккхаргйола наьха мехкаш дIалувцаш дола тIемаш дIадоахаргдола, социалистически революци чакхйоаккхаргйолеи эксплуатацех а Iазапах а мукъа йола керда общество хьалъергйолеи наькъаш. Марксизм-ленинизм — къалуш а доапаш, даим дийна дола, революционни, творчески Iилма да, дерригача Iилмашта юкъе эггара хIанзарагIа а долаш.

Коммунисташ чIоагIа ба, общество дегIаухача хIара этапе, исторе хIара ира гола тохача хана цар хьехам кердача лагIа тIа боалаш лакхлуш хинна хиларах. Ленина, марксизм кIоаргта кхета а яь, оппортунизмаца лоаттабаьча къовсаме из кIалхара а яьккха, дIахо дегIабоалабаьб из хьехам, шийна тIехьа тIабоагIарашка васкет даьд, теорецара гIулакх творчески леладелаш, аьнна. Ленина издаьд, вай теоре хьа ца гойта йиш яц «общественни вахара хьалаш тамашийна чIоагIа хувцалалар», «...марксизм енна дIальнна догма а йоацаш, моллагIа тайпа кхоачабенна, кийча, хувцалургбоаца хьехам а боацаш, гIулакхаш чакхдахара дола кулгал да...» (Соч., 5 изд., том. 20, оагI. 88).

Ленински васкеташка хьежжа коммунистически общество хьалъяра ираз кхаьча йолча вай коммунистий тIехьенна къаьстта кIоаргта холу Ленина уж уйлаш бокъонца бакъ хилар. Кийча формулаш атта шаьръярах кхоачамбаь Iе йиш йолаш бац марксисташ-ленинцаш — царгара кхы а дIадех коммунизма теории принципаши бокъонца бакъдолчоа юкъекхахьа ховлга. Теорецара цу тайпара гIулакхаш къаьгга бакъдеш да дунен халкъашта юкъерча коммунистически болама исторически документаш — 1957 шерара Деклараци, 1960 шерара Заявлени, вай парте ХХ-чеи ХХII-чеи съездашка вIаштIехьбаьккхаи КПСС Програма тIа оттабаьи бола генеральни никъ, вошал долча партей съездий решенеши материалаши.

Вай замано къаьсттача низаца бакъйир ленинизма интернациональни характер. Ленина гений бахьан долаш Россе дIахо дегIаера марксизм. Цо чулостайир российски берригача дунен халкъашта юкъерча революционни болама опыт, кердача замалахьа эшшача тайпара творчески дегIабоалабаьб Маркса хьехам. Духхьал цудухьа ерригача континенташкарча болхлой класса дола кулгал а, эггара саготагIа йолча социальнии национальнии дегIаахара проблемашта дола жопаш халкъаша лехаши уж корадоагIаши бола хьехам а хинна дIаэттай ленинизм.

Ленинизм хила а хиннай, йолаш а я дунен халкъашта юкъерча болхлой классеи дерригача прогрессивни адамийн мукъах. Вай парте, Ленина гIулакх леррагIа дIа а хьош, шийх цIаккха а лаьрхIаяц цун сийлахь-боккхача хьехама алхха ше мара йоаца тIехье. Вайна чIоаггIа дика хет, кердкердача мехкашеи халкъашеи шоай вахар Ленина хьийххача тайпара хьалдеш хилар. Цо Iалаьмате чIоагIа шерьъю ленинизма идеяши принципаши юкъекхувлара масштабаш, йIаьхий ю цун теории практикеи.

Цу мехкарча хаьддача социальнии къамани башхалонашка хьежжа ленинизм юкъеяккхар — революционни къовсама, социализми коммунизми хьалъяра аьттув ца бала йиш йоаца хьал. Цхьабакъда, ший ларддаца, ший овлангарча принципашца алхха цаI а интернациональни а ба марксизма-ленинизма хьехам. КIал ларда йоацаш да моллагIча тайпара гIийрта а ленинизмана монополизаци е гIертар, цу хьехамах бола шийн готтига, къаман доазонел дIахо ца боала кхетам массане юкъара истина хетийта гIертар.

Новкъостий!

В. И. Ленина хьийхад теори лакха лоаттае, хIара деннарча вахара гIулакхаши практически балха результаташи шеррача теоретически планаца кхетае, бокъонца Iилман ларда тIа увттае политика, яхаш. ГIулакхаш бокъонца Iилман наькъаца леладерг лаьрхIад Ленина вахара фактий, эттача хьала, классови низий соотношене нийса мах барах, тенденцеш шоай ханнахьа хьагучаяхеи кердаяраш хьалххагIе а бIаргагои харах, цун ларда тIа нийсагIа бола политически никъ вIаштIехьбаха харах. Из цкъа яьха Iийнавац, хаьддача ситуацена хаьдда анализ яр — марксизма са.

Вай парте машар хилац марксизм-ленинизм харцахьъяхарца. Теореца талмасттеи йоакхо йоацаши хулга къаьстта а мегаргдолаш дац хIанз, коммунистически общество хьалъяра доккхий, чоалханегIара декхараш кхоачашдеш парти йолча хана, дерригача дунен тIа хулаш йолча тайптайпарчеи цкъаза духьалъювлачеи процессашта юстара хила йиш йоацача хана.

Теоретически практически балхагара дIадеха ленински лаккхара хIамаш ларде а лаьца чакхъяьлар парте вахара юкъе дукха керда хIамаш дихьа а бокъонца йола ленински стиль юхаметтаоттаь а йола КПСС Центральни Комитета октябрьски, ноябрьски, мартовски Пленумаш.

Парти хаьдда духьала яьлар боахамеи политически декхараш цхьанне лоIамах, бокъо йоацаш къестадара марксистско-ленински теори тIагIоллара кхетаяра, хIаьта дуккхаза а из хулар хьалхагIа балха тIа хинна халонаши гIалаташи духдийнна хьаст.

В. И. Ленина партена хьийхад:

хьай политикеи практикеи Iилмо, объективни законаша дIадехарашка хьежжа лелае, наьха коллективни опытацеи кхетамцеи оагIув лувца;

партена, мехка хьалхашка увтта проблемаш уйла а яь, тIехьа а духьала а мел дараш массе оагIорахьара диста а диста, гIулакхаца, сих ца луш къестаде;

карагIдаьннача толамий критически, сонтали доккхали доацаш мах бе, дувлийта гIалаташи кхоачамбоацараши майрра гучадаха а тоаде а, яхаш.

Уж ленински принципаш бокъонца нийса кхоачашъяра тIехьа латта а лаьттай хIанз а латт вай парти, цун Центральни Комитет.

Дерригача партийни организацей, берригача коммунистий хьинар айдар духьа гIерт парти партийни вахара ленински нормаш, коллективно кулгалделга, демократически принципаш хабарца а ца еш, гIулакхаца кхоачашъелга вIаштIехьдаккха.

КПСС ЦК ноябрьски Пленумо тоадир партийни организацеш производственни оалаш хиннача принципах промышленни юртбоахамеи а яь екъарца дувзаденна хинна гIалаташ. Ишта уж екъаро партийни организацей балха хьинар доадора, боахама органаша де доагIар партийни комитеташка дайтар, хIаьта юххера а болхлой классеи ахархойи союза доккха зе де а тарлора. Боахамеи пачхаьалкхени органашта парте дешт дола политически кулгал мелдалийта, цу органий метта дIаувтта, цар компетенцена юкъедоагIа хаьдда гIулакхаш кхоачашдеча хана юкъарчал доацаш юкъегIерта мегаргдац, яьхача Ленина указанеша маяххара я Пленума решенеш.

Декхараш чоалхане хиларо, мехка вахара дешаш Iилман наькъаца къестаданза вIалла а дарг ца хиларо кхы а доккхагIа декхараш хьалхашка оттаду теоретически фронта болхлошта. Уж декхарийла ба экономикаи политикаи, философе, социологе, права, кхыча общественни Iилмай керда актуальни проблемаш коммунизм хьалъяра практикаца айхха ювзаш увттае.

Практикана реальни новкъостал дулургдац практически опыт вIашагIтохарах хьахинна результат йолча, бокъонца бакъдолчуплара хьайоагIача выводашка мара. Бокъонца бола Iилмахой массаза а белгалбийннаб цIаккха а шек ца боалаш идейни догтийша хиларца, керда дешаш майрра увттадеш, вахар Iомадара ларда тIа уж творчески вIаштIехьдоахаш хиларца. Iилмахочоа тоам, бац конъюнктура е кхыча тIехдаьннача гIулакхий влиянех бакъдолчоа тIехьашка валар. Истина гучаяккхари йовзари духьа, Iилман балхах даьнна беркат халкъа хьашташка, машареи прогрессеи хьашташка дахийтар духьа цар лоаттабеча къовсаме советски Iилмахошта массаза а мамогта гIоновкъостал хургда партегареи правительствагареи.

Парте цIаккха а машар боацаш къовсам лоаттабу буржуазни влияненa духьала, аполитичноста духьала. Из хаьдда духьалъювл, цхьан оагIорахьара, ревизионизмана а, вокх оагIорахьара, теоретически балха юкъе дайна гIулакхаш кхухьаш йолча догматизманеи схоластиканеи а. Парте йоакхо ю эггара хьаькъал долашагIеи талант йолашагIеи мелдар, прогрессивни мел дар общественносто бакъдаь хьалъэцаргдолаши практически гIулакхашка чакхдоахаргдолаши йола творчески уйла кIедж еттаж духъювргйола атмосфера хилийтара хьакъехьа.

ХЬАЛХА ЛАТТАЧА БРИГАДЕ

Сов кIайл бIарг тIа ца отташ леп лоа. Лоа деша. Iаьржбеннача юккъенаькъо, лохача гувнашта гIолла голаш а етташ, бурув деттача Карабулакски контора № 129 йолча буровой установкана тIавуг.

Из я контора дикагIйола бригада, 1962 шера денз лелаю цу бригада коммунистически къахьегама коллектив яха цIи, цунна керте латт опытни буровик Борис Филиппович Касаков.

Дукха ца говш тхо дIакхаьчар. Мазуташа яьха комбинезонаш я буровикашта тIаювхаш. Сихеи нийсеи кхоачашъю бригадира указанеш. Гаьнна дIахоз цхьан ашарах болх беш йолча станоко ду тата. Цхьа кIеззига ха яьнначул тIехьагIа лаьттан ченний кIоаргаленашкара низ болаш кIедж урагIтохаргья «Iаьржача дошо».

1965 шера 17-ча мае, вешта аьлча ханал 10 ди хьалха, скважина бурув теха яккха аьнна лакха декхар тIаийцад буровой установка коллективо. «Красни уголоке» дикагIа бIаргагургдолчча моттиге хьалтеха доахк бригада социалистически дехараш. Цкъа-дале, бурув тохарга бода мах I процент лохбе, шозлагIа-дале, спуско-подъемни операцеш 115 процент кхоачашъе, кхозлагIа-дале 15 минута инструмент кийчъяь яккха а оаса хувца а. ДIахо производственни ха 95 процентага дIакхоачае, оборудовани цIенеи лораеши лелае.

№ 129 йолча буровой установка бригада вай республике яйза ца Iеш, цун доазонел арахьа а йовзаш я. Масала, 1962 шера Ерригсоюзни яьье 2-гIа моттиг яьккхар цо. Бригада дукккхача членашта сийлен грамоташи ахчан премеши елар.

1965 шера январь бетта яккха йолаяьй № 129 йола скважина. Хетаргахьа хIанзчул тIехьагIа бурув тоха дезаш 180 метр я. Мая сийна къахьегама вахте а этта, бурув деттараша лаьрхIад укх шера апрель бетта скважина бурув теха яккха а колонна-летучка болх бе йолаялийта а.

Бурув деттараша къахьегама толамаш доах цар вIаши айхха бувзам лоаттабеш, вIаши новкъостал а деш болх беш хиларах, балхашка дIабода мах лохбергбола керда торонаш цар лехаш хиларах. Укхаза балха юкъейихьай йоккха экономически эффект енна массехк рационализаторски предложени.

ЧIоаггIа лоархIаме да кадраш хувна ца луш хилар. 1960 шера денз хувца ца луш ба дукхагIа бола бурув деттараш. Берригаш а хIана бац аьнна бола бригада членаш шолха специальносташ йолаш ба.

Бурув деттараша шоай технически знанеш лакхъю бурув деттача конторе хьайийлача курсашка.

Бетт-бетта тIехлика толамаш доах бурув деттарий барт тайнача бригадо. Масала, март бетта 250 метр бурув тоха дезаш бар бригада ч[illegible]наш. 260 метр бурув тоха аьнна декхар тIа а ийца, бригадо 424 метр бурув техар, ялх дюймови колонна чуяхийтар 2 эзар бIаь метр кIоарга.

Шера план хIанзле а 66,9 процент кхоачашъяьй Б. Касаков керте латтача бурув деттарий бригадо. Къаьстта дика болх беш ба бурув деттараш И. Акинин, В. Демьянов, М. Рухлен, Е. Чибисов, кхыбараш.

Тешшаме ала йиш йолаш да, № 129 йолча бурильщиких бригадо ший декхараш сийленца кхоачашдергда аьнна.

В. МАРЗИЕВ.

Грозненча кога гIирс беча фабрика коллективо дика болх бу Мая дезача цIей сийна тIаьмийца декхараш кхоачащдеш. Кхаь бетта тIатеIIа къахьийтача коллективо валови продукци арахецара план, ханал кIира хьалха кхоачашъяьй.

Цехашта юкъе котало яьккхай нов. Антоньян Борис Вагановича кулгал деча цеха коллективо. 16-ча апрелага планал совгIа ши эзар пара кога гIирс арахийцаб цо.

Къаьстта дика къахьегаш а цеха сий лакха лоаттадеш а ба дикагIбола болхлой Дмитроненко Николай, Белькова Зинаида, Анисимова Надежда, Зуенко Анна, кхыбараш.

Сурта тIа: кога гIирса затяжка еча станока тIа болх беш ва Н. Дмитроненко.

И. Плиева сурт.

Экономикана кулгалдара ленински принципаш

Нагахь санна экономически парте чухьарчей дешаех лаьца парте уйьча тIеххьарча решеней маIана уйла йича, партийни пачхьалкхени организацешка чIоагIлуш латтача балха стилага хьежача, ца зувш Iе йиш яц, уж вIашагIъювзар цхьа никъ хилар — халкъа боахама кулгалдара дерриг доккха гIулакх бокъонца йолча Iилман, реалистически ларда тIа леладе безам хилар.

(ДIахьодар 2-ча оагIо тIа).

ВАХАР САННА, МАССАЗЗА ХУРГВА ЛЕНИН

(Чекхдалар. Доладалар 1-чу оагІо тІа).

Социалистически хувцамаш хиннача юкъе хьалхара гІанаш доахаш вай мохк хиннача цу хана а тІехьа Ленина тІахьийхаб «Іилма бокъонца дегІа а цІийна а юкъедоагІаргдола, цунах йиза а бокъонца а быта кертера элемент хургйола» гІулакх дегІертара (Соч., том 45, оагІ. 391). Ленина хьийхад, вай мехкен кхыча мехкийн практически опыта бокъонца анализ е а из вІашагІтоха а, объективни законаша дІадехараш, технически прогресса тенденцеш теркалъе, халкъа хьаштаца маяххара а наха кхетаеш а йола экономически политика вІаштІехьъяха яхаш.

Уж дІадехараш кхы а дукхагІа дииза даргдоацаши актуальнни да хІанз, вай доалахьа чІоагІа дегІаена экономика, Іалаьмате йоккхий материальни ресурсаш, дуккха миллионаш болча специалистий эскар, квалифицированни болхлой кадраш йолча хана.

Юрта боахам дегІаахара сагоотагІа дола декхараш хийцача КПСС ЦК мартовски Пленума принципиальни лоархІам бокъонца сенах латт аьлча, из латт, Іилмаца ларда еллача экономически политикагахьа лоархІаме гола тохарца белгалйоалаш из хиларах.

Ховш мадарра, юрта боахаме дуккхача хана Іоаеш хьаенай халкъа боахамера пропорцеш толхаярга кхоачаваь йола цІенхаштара халонаш. Социализма экономически законашка, мехка хьаддача хьалашкеи торонашкеи хьежжа Пленумо кийчдир уж диспропорцеш дІайоахаргйола гІулакхаш, белгалдир колхозийн совхозийн экономика айергйола, юртбоахама производства рентабельность лакхъергйола наькъаш.

Пленума решенешка оттадаьд юрта боахама материально-технически база чІоагІъелга. Пачхьалкхено дукха капитальни вложенеш хьожаю тракторш, автомашинаш, кхыйола техника дукхагІа арахецара, лаьтташ тоадараи цар тІа хий дехкараи; укх тІеххьарча шин шера лаьца хинна хими дегІаахара лакха темпаш юс.

Юртбоахама продукцена закупочни махаш тІатохаро, налогаш текхара кхы а дукхагІа льготаш йола хьалаш оттадаро, дуккхача кхыча гІулакхаша материальни безам дукхагІа тІабохийт продукташ дукхагІа яхараи йохкараи. Стабильни плана ларда тІа оттаьча заготовкай кердача порядко чІоагІбу производство толаме айлургйхиларах бола юрта боахама болхлой тешам.

Парте Центральни Комитетон правительстваи оттадаь гІулакхаш чІоагІа могаду юрташкарча къахьегамхошна, дерригача советски халкъо. Мартовски Пленумо чакхдаккха оттадаьча хІара гІулакхо къаьстта ше а дукха хІама лу колхозаши совхозаши чІоагІъяра, цхьабакъда, алхха гІулакхаш дукха хиларах дац деш дола къамаьл, вай юрта боахаме керда хьал хилийтарах да. ХІанз шоашта дегІаахара аьттув бола экономически хьалаш кхоачаш латт колхозашкеи совхозашкеи. Йиззача бокъонах ала йиш йолаш да: хІанз наха, боахама доал дара йолча цаь говзалах, къахьегам нийса вІашагІболларах, заготовкайн обытен кердача системах йоахкача торонех пайда эца харах тийша да долла хІама.

Колхозий рузкъаш дебари пу ларда тІа колхозхой шоай доходаш лакхъялари социалистически общества хьашташта духьала дац. Кхыча бесса, пачхьалкхенна чІоагІа хьашгдолаш да колхозаши совхозаши тоаялар а юрташкара къахьегамхой, вож советски нах санна, тІа-тІа дикагІа бахар а.

Мартовски Пленум юрта боахама проблемаш ювцара хетаь хиннаяле а, цу доазонел гаьнна дІаарабоалаш ба цун лоархІам. Мехка экономика дІахо айелга Іалашде дезаш я Пленума решенеш. Юрта боахам малагІча хьала тІа ба хьожаш анализ яра гІулакхи из дегІаахара юкъера халонаш дІайоахаргйола гІулакхаш чакхдоахилгеи реалистически наькъаца леладар бокккхача лоархІаме да халкъа боахама кхыча доакъошкара а кхоачамбоацараш дІадахара, экономикана деш дола кулгал эргадаьккха тоадара.

Социализма экономически системма торонаши совленаши йизза гучайоахаргйола никъ гуш хиннаб Ленина бІарччача цхьан планах лелаш дола гІулакх фабрикайн заводийи, трестий, моттигерча доала органий коллективай шерраче инициативацеи самодеятельностацеи, боахама кулгалдара дакъе леррагІа демократически централизм чакхъяхарца цхьана тардарах. Вай мехка социализм хьалъяра практически опыто а хІаьта иштта вошал долча мехкий опыто а бизза бакъбир массе оагІорахьара уйла еш оттаьча. Ленина яьхачох, «Йаьххача ханнеи пІенхаштта толам баккхеи» лаьрхІа йолча халкъа боахама плана лоархІам. Духхьал пачхьалкхен план я халкъа боахам дегІаухача нийса пропорцеш, лоархІамегІеи перспективнегІеи дола доакъош чІоагІагІа дегІаухилга, ресурсаех гІойленагІа а эффект йоккхагІа а хургйолча тайпара пайда эцилга Іалашде дезар.

Ленина гучабаьккхар социализма хьалашкара хозрасчета, хІаране материальни безам тІабахийтара лоархІам, производствои общественни къахьегама овсарлеи лакхъяра стимулировани хилийтар духьа майрра юкъейоалайир цо мах, кредит, прибыль, преми санна йола экономически рычагаш. Капитализмана юха тІададахара гарта лоархІ цхьаболча буржуазни пропагандисташа хозрасчетах вай пайда эцар. ХІаьта а, уж рычагаш юкъейоалаяр — къахьегама боарамаи потребленеи боарамаи тІахьожам лоаттабар, хьийгача къига хьежжа мах телара принципаша, общественни формаци йолча социализма чулоацамца шийца. Маркса а тІехьа белгалъяьхача цун башхалонаша ювзаенна йолча принципаша маяххара йола социалистически боахама доал дара закономерни метод.

Ленина хьийхад, итташ миллионаш бола нах коммунизмага битара экономика хьалъе еза «юкъарчал доацаш энтузиазмаца а ца еш, сийлахь-йоккхача революце хьакхеллача энтузиазма новкъосталца, хІаране хьашт хургдолаш, хІаране безам дукхагІа тІагІоргболаш, боахама расчетаца...» (Т. 44, оагІув 151).

Вай зама — Іилма, техника, технологе производствана еча механизацеи автоматизацеи даькъе керда революци хула зама, промышленноста керда доакъош хадданза хьахулаш йола зама. Цо вай дитац мехка экономикана деш дола доал тоадергдола наькъаш ца лехача, производствана специализаци кооперировании яра декхараш толамца кхоачаш ца дича, Іилмаи практикаи бувзам чІоагІ ца бича, продукце дикали цун технически боарами лакх ца бича.

Станока, двигатела, прибора дикал тоаяр, болх беш цар йоаккха хаІаьхъяр, царна эксплуатаци ярга дІабода мах лохбарца дуккха ахча кхо а деш, Іалаьмате дукха изделеш кхы тІа арахецара нийсса да. Цудухьа мамогга хьаллаца а дІайоаржае а йоагІаш я производства дерригача доакъошка продукце дикал лакха хилийтари дунен стандарташка кхачари духьа болам хьоабаьча москвичийн ленинградцийн инициатива.

Экономика дІахо айяра парте беча берригача балха юкъмоттиге латт наьха хьал-торо тоаяр. Укхаза белгалара хІамаш карагІаьннад вайна. Миллионаш керда квартираш, алапеши пенсеши лакхдар, балха ди лоацдар — уж дерригаш а карагІаьнна реальни хІамаш да. Цхьабакъда, парте кхетаду, къахьегамхой вахар дІахо тоадара хІанзчул тІехьагІа де дезаш дукха хІамаш хилар.

В. И. Ленина хьийхад, коммунизм дуккхача адамаша заводашкеи фабрикашкеи, кхашка а фермашка а, Іилман институташкеи конструкторски бюрошкеи сакхетамца къахьегарах хьахул, яхаш. Дуккхача адамий беркатерча къахьегама хьинар айдара, цар самодеятельность дегІайоалаярай производствана доал деча лоархІам лакхбараи тІаберзабаь ба парте болх.

КПСС XXII-ча съездо тІаийцача парте Программо хьахьекхаб вай дерригача халкъа юкъара пачхьалкхе дегІаахара керттера никъ — социалистически демократи, общественни самоуправлене ерригa формаш йоаржаяр.

Парте йоакхо ю Іаьдала бокъонца йола органаш а хинна дІаьттача Советий лоархІам лакхбара хьакъехьа, боахамеи культураи гІирсаш хьалдеш доал дара цар бу болх тоабара хьакъехьа, гІулакхаш чакхдоах пачхьалкхен аппарат эргаьккха тоаяра, цун балха тІара демократически хьисапаш леррагІа чакхдахара. Нарте боккха лоархІам бу профсоюзий, комсомола, кхыча общественни организацей самодеятельность дегІаяра.

Социализм хьалъяьча, низ бола индустрии хьалха латта Іилмеи хьадаьча, космически кемаш эгтара хьалха сигала дахийтача халкъага кхоачашдулургда Іалаьмате доккхий коммунизма материально-технически база хьалъяра декхараш.

Ленинизми къахьегамхошта кхетам балари

Новкъостий!

Партена халхашка хІанз укх сахьата латтача керттерча декхараштa юкъе йоккха моттиг дІалоац идейно кхетама болх тоабаро.

Опыто хьахьокх, керда саг хьахилар, цун мировоззрении нравственни куци боахама проблемаш чакхъяхарал халагІа гІулакх хилар. БІаьшерашка Іомадаь хьаденар, къаьнара гІулакх, чІоагІа низ бола къаьнара оамалаш, буржуазни идеологе влияни эшае езаш хул укхаза. Цхьабакъда уж декхараш кхоачаш ца дича хьалъе йиш йолаш яц коммунистически общество. Коммунизм эгтара дикагІа тоаенна общественни строй я. Низ бола материально-технически база хьаяь а къахьегама овсарле чІоагІа лакхъяь а ца Іеш, личность тоаялийта а сага идейнии культурнии дизза дІаьхий вахар хьаде а лерхІ цо.

Коммунизм хьалъяр стихийни процесс яц, принципиально кердача тайпара деррига общественни вахар эргадоаккхача Іалаьмате доккхача гІулакха юкъе из кхета а деш дакъа лоац дуккхача наха. Дуккха болча наьха сакхетам лакхагІа ме хул толам болашагІа дІахьалхашка дувл вай деррига гІулакх, лакхагІа хул общество дегІаяра темпаш. Цудухьа дуккха бола нах Іилма, марксистско-ленински идеологеца кийчбар, къахьегамца керда, коммунистически гІулакх хьахилийтар коммунизм хьалъяра лоархІаме дакъа да.

Вай парте дерригача исторе йоах, овлангара дола политически боахамеи декхараш кхоачашдулургдац дика вІаштІехьбаьккха идеологически болх ца бича. Ховш ма дий, социалистически революци яккха парте лаьца хинна никъ большевикаша дуккхача наха юкъе шерра яьча пропагандацеи агитацеи чІоагІбаь хилар. Советий мохк чІоагІлуш лаьттача халача хана ялата, металла, кІора хІара пункт яккхара тІехьа лоаттабеча къовсама къахьегамхой оарцагІбоахаш Іалаьмате боккха болх бир коммунисташа. Дега чура доагІача большевистски цІенача дешо хьалхарча пятилеткай шерашка сийлахь-доккхий гІулакхаш дара нах оарцагІбоахар. Даьхен тІом болча хана советски нах лакха идейность йолаш хилар, шоай гІулакх бакъ хиларах цар хинна кІоарга тешам фашистски агрессораш бохабаьча керттерча факторех цаІ а хинна дІаьттар. Идеологически кадраш, пропагандисташ, агитатораш, вай интеллигенци парте хьинар дола гІончаш хиннаб, тІом чакхбаьлча а цул тІехьагІарча шерашка а халкъа боахам юхаметтаоттабарая дегІабоалабараи тІехьа лоаттабеча къовсаме дуккха бола нах дегаш ура а увттадеш, оарцагІбаьхаб.

Парте боккха кхетама болх бар бахьан долаш вайцига хьалкхийнав керда саг, образованни, культурни, политически сакхетаме вола саг. Из вай ленински партена, вай социалистически строяна карагІаьнна доккха хІама да.

Пропагандистски, кхетама болх парте политикаца, коммунизм хьалъяра хьадда долча декхарашца айхха бийза хила безилга дІадехаро тахан а тІехьа къоастабу вай цу даькъера никъ. Парти гІерт, хІара коммунист, хІара советски саг чурча а арарча а политика дешаш кІоарга кхетадеш хилийта, вай мехка а дерригача дунен тІа а хулача хувцамашта юкъе шийн бола лоархІам цунга къаьгга кхетабайта, общества пайда а хулаш марксистско-ленински знанеш практически балха юкъейохьалург йолаш из хилийта.

ХІанзарча хьало къаьстта дола гІулакхаш дІадех идеологически балхагара. Парте беча берригача балхо, цун гІулакхаца йолча стило, субъективизмацеи моттийта еча гІарацеи лоаттабеча къовсамо дика хьалаш хьахулийт халкъа политически сакхетам кхы а лакхбара. Вай хана, цІаккха а ца хиннача тайпара, чІоагІа доагІаш да халкъаца гуччахьа а дог цІена а дувца, халонаши кхоачамбоацараши къайла ма кхахьа, яхаш Ленина дІадийхар. «...Воай ерригача пропагандаи агитацеи гІулакх ше мадарра оттаде деза вай», — яьхад Ленина. (Соч., т. 43, оагІ. 58). Парте къовсам лоаттабу даьссача хоастамаштеи халонех ца дувцийтараи духьал санна, нигилизмана, хІама воча, нйрча даккха, бІехде гІертара духьал, советски халкъа карагІаьнна сийлахь-доккхий хІамаш люхдара духьал. Партийни пропагандист, агитатор, хІара коммунист дика ховш хила веза нах еен уйла еш ба, царна фу дагадоал, цар малагІа хаттараш увтт, из декхарийла ва цу хаттарашта къаьгга а бакъдола а жопаш тела.

Кхетама балхах хьахиннача ерригача рычагех пайда эца беза наьха керда, коммунистически гІулакхаш хьахилийтара, вай общество тІа-тІа кІезигагІа къаьнара мораль, къаьнара оамалаш — къахьегамцеи общественни рузкъанцеи гІулакх цІена доацаш хилар, социалистически общежите правилаш толхаяр, вахача мегаргдоаца гІулакхаш леладар хургдоацаш. Парте хьадда къовсам лоаттабаьб, лоатта а бергба социалистически общество мелъе гІерташ империализмо шийн керттера чІоагІало лувцача национализмахи великодержавни шовинизмахи юхедисача гІулакхашта духьал.

Шеко йоаца социализма толамаш, дерригача дунен тІа нах тІаувза цун низ лакхбалар, капитализма сий дІахо а дожар — цу дерриганеша шоай идеологи кердаяккхараи йоаржаяраи эша, коммунистически идеяшта духьал къовсам лоаттабара эша кхы а говзагІа йола приемаш лохача увттабу буржуазни пропагандисташи идеологаши. Укх тІеххьарча хана буржуазни пропагандисташ чІоагІа социалистически строя лакха революционни идеалаш харцахьа яха, советски наьха сакхетам тувлабе, бахарах йола утилитарни уйлаш, буржуазни дунен «стандарташ» царна чуйоссае гІерт. Цу гІулакхо вай декхарийла ду империализмо идеологически лехарий хьакъе фийла хила, царна меттахьа хІама тоха, идейни къовсаме хьахулаш дола цхьаккха а лоархІаме хаттар жоп ца луш ца дита, пропаганда формаши методаши тоаеш эргаяхара хадданза терко е.

Дунен тІа баьржача идеяй къовсаме вай оагІонгахьа ба бакъдолчун низ. Социализма идеяша шоашта никъ бул дунен массадолча мехкашка, миллионаш, миллионаш болча наьха дегаша къоабалъеш дІаэц уж. ДукхагІа хул вай идейни союзникаш. Вежарашха йола коммунистически партеш, сакхетам бола болхлой хинна ца Іеш, демократеи машареи идеалаш дукха еза беррига нах а — прогрессивни общественни деятелаш, колониальни низ-Іоткъама духьал къовсам лоаттабераш, Іилма, культура, искусства дикагІа бола деятелаш вайца цхьана империалистически реакционни идеологе воча влиянена духьал къовсам лоаттабеш ба. Сектантски лоаца а доазув хоададаь а йола уйлаш хийра я вай партена. Дерригача дунен тІарча дуккхача наха юкъе социализмаи демократеи идеяй влияни йоаржаяра тІехьа даиман къовсам лоаттабаьб, лоатта а бу парте.

Пролетарски интернационализма принципашта тешаме йолча вай парте чІоагІа терко ю социальнии къамани мукъадалара тІехьа къовсам лоаттабеча дерригача халкъашца доттагІали революционни барт цхьоагІои хилара уйланца советски наха кхетам балара. «Цхьаккха тайпара къувса йиш йолаш дац, — яьхад Ленина, — хьалха латтача мехкий пролетариата тІехьабисача дуккхача къахьегамхошта новкъостал де могаргхилар а де дезаш хилар, хІаьта тІехьадиса мехкаш хІанз шоаш долча стадера дегІадахкар, нагахьа санна Советски республика котъювлаш хьайоагІача пролетариато пар нахага кулг кховдадой, царна новкъостал де моге». (Соч., том 41, оагІ. 245).

Иштача политика лоархІам дика кхетабу советски наха, йизза из мога а ю; шоай лоІаме дегІаахара новкъа даьннача халкъашта доккха экономически моральни новкъостал ду СССР. Кхетадеш ма дий, новкъостал дара вай торонаш цхьа доазув долаш хилар, бакъда уж торонаш лакхлургья вай мохк дегІабоагІаш доахача толамашца цхьана.

Идеологически болх лакхбара боккха низ тІабахийта безаргба ерригача партийни организацеша, кепа йоазоно, радиос, кинос, телевидене. Цу хьакъе боккха лоархІам бола гІулакх де декхарийла ба Іилма, культура, литература, искусства деятелаш, дуккхача миллионех латта инженерийн хьехархойн эскар. Парте чІоагІа мах бу шин беркатерча гІулакха тІехь творчески интеллигенце хьегача къин, из хьал а лоац.

Коммунизм бахьан лоаттабеча къовсаме вІаши уллув а этта, цхьана болх болхлой, ахархой, къахьегама интеллигенци, вежарий бартах вІашагІкхийтта вай мехка дерригача къамех бола нах, эгтара хьалха ленински идеяш кхоачашъяра а коммунистически кхоаненга бода никъ билара а исторически декхар шийга кхаьча деррига цаІ долеи кхотаденнея советски халкъ.

Халкъий социалистически содружества цхьоагІои кхотаенна хилари чІоагІдара тІехьа

Новкъостий!

В. И. Ленин хьийгав моастагІал долча капиталистически пачхьалкхенаша гобаь цаІ мара боаца социалистически мохк а боацаш Советски Союз социализма вежарех долча мехкий доттагІлен хьале дегІайоагІаш хургйолча ханах. Иштта йола ха кхаьчай — Советски Союза халкъаша социалистически халкъий низ бола цхьа дезал а хинна къа а хьег, къовсам а лоаттабу.

Социализма дунен система хьахилар дунен халкъашта юкъерча болхлой класса, коммунистически болама карагІаьнна дерригдунен-исторически лоархІам бола хІама да.

Цхьадолча социалистически мехкашта юкъе, цхьайолча коммунистически партешта юкъе айттача йовзаш йолча халонашта могаргдац из принципиальни мах бохабе. Вай къовсамо лерхІараш цаІаш хиларо вІашагІтох вай. Социалистически мехкаш вІаши гаргадахар, цар вІаши леладу гІулакхаш дегІадахкар, цар цхьоагІо чІоагІъялар, чоалхане яле а, законах йоагІаш йола процесс я, цо шийна никъ а боаккхаргба хьаштдолча духьаленашта тІагІолла.

Ховш ма дий, социалистически мехкашта юкъера гІулакхаш дегІадахкарах цхьаккха тайпа духьале йоацаш хургйола процесс В. И. Ленина ца лаьрхІалга. Ленина реализм цу деша хьакъе а йизза гучаьлар. Цо дуккхаза а белгалдаьхад, социалистически халкъаша шоай лоІамера союз хьаяр йІаьхача ханара гІулакх хилар, цо хьалхехьа а хьахайташ хиннад. Іалаьмате чІоагІа сатохаши сабаре лоралуши из де дезилга.

Шийн политика кертерчарех цхьа декхар лерхІ вай парте социалистически содружество чІоагІъяр. Вай къаьгга кхетаду из декхар кхоачашдар вай мехкех хІаране чу социализми коммунизми бахьан толамца къовсам лоаттабара, дерригача дунен тІа социализм котъялара мел боккха лоархІам болаш да. Социалистически мехкашца гІулакхаш леладеш вай парте хьалхле лелаю дерригача мехкий цхьатарра бокъо хилар дизза лархІара, цар къамий хьаштий терко яра принципашца.

Социалистически мехкаша вІаши леладу массе тайпа политически, экономически, Іилма-технически, культурни гІулакхаш дегІадоаладар, царна юкъе опыт вІаши йовзийтар дунен социализма прогресса лоархІаме фактор а хинна дІаьттад. Экономика вІаштІехьйоаккхаш карагІаьнараш вІаши довзаш, общественни вахара формаш Іомаеш, коммунистически партеша шоай мехкий хьадда долча хьалашка хьежжа пайда ийбу йолаш йолча опытах. Цу тайпара къахьегамхоша вІаши леладеча революционни гІулакхех, тайп-тайпарча мехкий опытах хулаш-хулаш хьахул, Ленина маяххара, революционерий ерригача кердача отрядашта йола къовсамеи къахьегамеи идеал йола «бІарчча социализм». (Соч., т. 36, оагІ. 306).

ЦК октябрьски Пленум хинначул тІехьагІа вай парте тІаийцад йизза цхьатарра бокъо йолаши шоай лоІаме хиларен принципаш тІа, марксизма-ленинизмаи социалистически интернационализмаи чІоагІача ларда тІа вІаши леладу гІулакхаш дегІадоаладара, социализма мехкий цхьоагІо чІоагІъяра, уж кхотадара тІадерзадаь цхьадола керда гІулакхаш. Укх тІеххьарча бетташка вежарашха долча мехкашка вай партеи пачхьалкхени кулгалхоша яьча визиташа, хІаьта иштта цу мехкашкара вайцига яьккхача партийно-пачхьалкхен делегацеша лоахІаме дакъа лаьцар социалистически мехкашта юкъера доттагІали цар вІаши леладу гІулакхаши дегІадоаладеча. Къоастае езаш лаьтта вІаши леладеча экономически политически гІулакхий дуккха проблемаш къоастайир. Укх шера январь бетта яьча Варшавски договора юкъе дакъа лоацача мехкий Политически консультативни комитета заседане хьахьекхар дуккхача оагІорахьара ядерни низаш хьадара йолча империалистически планашта духьаларча къовсаме цар цхьа барт хилар.

Йоккха событи а хинна дІаьттар доттагІленах, вІаши юкъе леладеча гІулакхий гІо-новкъосталах дола керда Советско-Польски договор. Из договор, Чехословакецара, ГДР-ацара, Европа кхыча социалистически мехкашцара договораш санна, вай доаргдоаца вежарий доттагІал хьахьокхаш да. Европейски континенте машар чІоагІбара йола цІенхашттара фактор я уж, цар Іалашду вай мехкашта юкъера вежарашха дола гІулакхаш дегІадоаладелга. Дика гІулакх дир вай партийни делегаци Монгольски Халкъа Республике яхарои МНР-ера партийно-правительственни делегаци Советски Союзе ярои.

Ханоеи Пхеньянеи яьча переговорий результатех цхьана яьча заявленех, хІаьта иштта Вьетнама Демократически Республика партийно-правительственни делегаци Москве хиларах яьча коммюникех гуш да вай парте, Вьетнама къахьегамхой Парте, Корея Къахьегама парте позицеш вІаши ювшаш е гаргайолхаш къаьстта дола политически юкъара дешаш гучадалар.

Китая Коммунистически партецара, Китайски Халкъа Республикацара гІулакхаш принципиальни марксистско-ленински ларда тІа тоадара никъ а лелабу, цу хьакъе лоархІаме гІа а баьккхаб вай парте. Китай Компарти, сийлахь-доккха китайски халкъ империализмаца лоаттабеча къовсаме, империалистически агрессех социалистически мехкаш лорадара даькъе воай союзник лерхІ вай. Иштта я вай даиман тешаме тІехьа латташ йола КПСС хувцалуш йоаца позици, къаьстта хІанз, дунен халкъашта юкъерча хьало империализма агрессивни низашта духьал леладеча гІулакхашта тІехь барт хилар тІагІертта дІадехача хана. Цхьабакъда, кхетадеш ма дий КПСС-ан КПК-неи юкъера, СССР-ан КНР-ан юкъера гІулакхаш тоадалар алхха вайх тийша ца хилар.

КПСС, цун Центральни Комитет марксизма-ленинизма сийлахь-боккхача хьоакама, дерригача социалистически мехкий къахьегамхошца айхха союз хиларен вІаши гІулакхаш леладарен политикана массаза тешаме а хиннай, хург а я.

Ленински хьисапе къовсам лоаттабе империализмана духьала, чІоагІъе дерригача революционни низий цхьоагІо

Новкъостий!

Империализмана духьал хьадда къовсам лоаттабарца мара социальни а къаман хьакъе а кортамукъа даргдац халкъаш яхаш хьийхад В. И. Ленина коммунисташта. Ленински хьисапе империализмана духьал къовсам лоаттабар социализма мехка—из да шийн мехка, социализма ерригача дунен система низ чІоагІбар, социализми коммунизми толамца хьалъяр, дунен халкъашта юкъерча болхлойи къамаш-мукъадахареи болам хьинаре хьаллацар, тайп-тайпара социальни строй йола пачхьалкхенаш машаре яхара принципаш лелаяр, хадданза дерригача дунен тІа машар лорабар.

Революционни низаша къовсам лоаттабар бахьан долаш империализмо доал дареи влиянеи сфера хадданза готлу. Цун позицеш кхы юхахургйоацаш йохаяьй.

Цхьабакъда, хІанз а империализма доалахьа я Іалаьмате йоккха производственнии тІемеи аппарат. Производство пачхьалкхен — монополистически форме юкъара ерзаяро, Іилма-технически революце, промышленноста керда доакъош хьахиларо хьахилийтай капитала мехкашка производство шеръяра эша йовзаш йола стимул, къаьстта тІема промышленносте а еш. Цудухьа вай ленински хьисапера гІулакх дергдацар, нагахьа санна дунен низий соотношеней реалистически мах ца бича.

Империализма эксплуататорски, агрессивни чулоацам хувцабеннабац, цхьабакъда цо лелаю методаш тІа-тІа говзагІа хулаш латт. Ше эшарах цхьа хьадда бола хьехам эца гІерт монополистически буржуази. Капитала мехкашка цо болхлой класса духьаларча репрессей традиционни методашца цхьана лелаю социальни демагоги, къахьегамхой, частни реформай хьакъе цхьайолча категорей хьакъе юхавалара политика. Къамаш мукъадахара тІема къовсам лоаттаберий мугІарашта юкъе кегар бе гІерташ, империалисташа колониальни гІаьреи тІема интервенцеи методашца цхьана шерра леладу экономически новкъостал оалаш дола хІама, хІаьта из боккъалдар аьлча неоколониализма герз е из къайла яккхара дола кхоллар да. Социализма мехкашта духьал ше лоаттабеча къовсаме тІема средствашца, духхьаларча агрессеца цхьана империализм гІерт социалистически содружество чура йохаяра тІаерзаяь йолча методех пайда эца.

Укх тІеххьарча хана империализм, къаьстта американски яр, Вьетнаме, Лаосе, Конго, дунен кхыча районашка гуччахьара агрессивни гІулакхаш леладе йолаенна. Куба турпалча халкъа духьал американски милитаристаша лелаеш йола провокацеш совцаш яц.

Вьетнамски халкъо шийн кхел шийн лоІаме къоастаяра йола бокъо чакхъяккхара духьале е гІерташ США империалисташа цунна духьал баьккхаб шийн тІема низ, бомбаш, ракеташ, напалм, дохьажа газаш етт.

Американски военщино Вьетнама Демократически Республикана духьал леладу гІулакхаш мел зулмане да аьлча, цар США политика дунен общественноста хьалхашка меттел Вашингтона дуккхача союзникаша а харцахьа лерхІ. Денгара ди массаза доал дерригача дунен тІа тІа-тІа чІоагІагІа гоамлу американски военщино леладу варварски гІулакхаш.

Шийн бакъ гІулакх бахьан майра а къонахчал долаш а къовсам лоаттабеча вежарашха долча вьетнамски халкъа оагІув хьадда хьаллоацаш ба советски нах. Турпалча Вьетнама цІаьхха а дІахьокх тахан шийн кортамукъал бахьан долаш халкъага фу дулургда.

Вьетнама къахьегамхой Парте кулгалхошцеи ДРВ правительствацеи баьча бартах вай новкъостал а даьд, тІехьа тІайоагІача хана дерг а да къовсам лоаттабеча вьетнамски халкъа. Дукха ха йоаццаш Вьетнама партийно-правительственни делегацеца вІашагІкхийтача хана къоастадир Вьетнама Демократически Республикана по США империалистий агрессена духьал лоаттабеча къовсаме дІахо йодача хана дукхагІа новкъостал дергдола гІулакхаш.

Вай дизза хьаллоац Вьетнама Демократически Республика территорей суверенитетаи тІакхувдилга дІадаккхар, Къулбехьен Вьетнамера американски эскараш арадахар, 1954 шерарча Женевски соглашеней условеш лелаяр хьадехаш ДРВ Къаман собране даь кхайкарал.

Вай парте дІакхайкаду: кхыча мехкий чурча гІулакхашта юкъе леллхара империалистически политикана вай духьал а хиннад, хург а да. Вай хьал а лийцаб, хьал а лоацаргба халкъаша шоаш мукъадовлара тІехьа лоаттабу къовсам, цунах нийсхон къовсам а лерхІаш.

Цхьабараш гІерт вайга фальшиви хержам байта е халкъаша шоаш мукъадовлара тІехьа лоаттабу къовсам хьаллацийта, е тайп-тайпара социальни строй йола пачхьалкхенаш машаре яхара политика лелаяйта. Боккъалдар аьлча, из тайпа дилемма йолаш яц.

Машаре дахара политико дІа а ца доаккхаш хила дезаш лоархІ агрессена хІама тохилгеи кхыча мехко доал дара духьал, кортамукъеи шоай лоІамеи хилара тІехьа къовсам лоаттабеш дола халкъаш хьаллацар. Дунен тІа чІоагІа машар хила йиш яц, нагахьа санна хІара халкъа суверенни бокъонаш лоархІаш ца хуле!

Советски Союзо иштта хьадда харцахьа лоархІ машаре дахара сфера йоккхача пачхьалкхенашта юкъерча гІулакхашца чакхйоалаш хила ева яха Малхбузера концепци а. Миччахьа дале а дунен районе гІулакх талхар дерригача дунен халкъашта юкъерча хьала Іаткъаш да. Социалистически цхьан мехка духьал тІом а гІоттабаь, кхыча социалистически мехкашцара гІулакхаш тоадарга дог даха йиш яц.

Советски Союз лаьтта а лаьттай, латтарг а я машари дунен халкъашта юкъера кхерамзлеи лораеш. Вай дагалоаттаду Ленина даь васкет: империалисташка халкъий къелашта доал дайта йиш яц, царга халкъаш тІема цІерала кховсийта йиш яц. Ленина дІадийхад капитализма «тІема парти» къоастаяраи эшаяреи тІехьа кІаьд ца луш къовсам лоаттабелга, вешта аьлча эггара а агрессивнегІеи кхерамегІеи дола империалистически гІозараш совцаделга.

Бакъда вай цу хана чухь мелдалийтац машаре дахара принципаш тІа дерригача капиталистически мехкашцара гІулакхаш тоадара тІадерзадаь воаш дер а.

Кастта халкъаша дездергда фашистски Германи эшаяь яьккхача Сийлахь-йоккхача Коталон тІъо шу дизар. Дунен шоллагІча тІемо Советски Союза халкъашта, Европаи Азеи халкъашта цІаккха а ца хеза балеи сагоотои тІаоттайир. Боккъалдар аьлча, дунен кердача тІемо долла хІама хІалак дергдар.

Дунен шоллагІча тІема урокаша хьех вайна фийла хила, агрессора меттахьа хІама тоха, тІема кхерама кхуврчаш шоай ханнахьа, лотадала дола ма деллинге а, атомни бомбаш чуетта йолаялалехьа дІадоаде, яхаш.

КПСС ЦК, Советски правительство чІоагІа хьожаш я дунен халкъашта юкъера событеш дегІа иишта ух. Дунен халкъашта юкъера цІенхаштта тІахьожам а болаш, деррига герз дІадаккхара хадданза тІехьа хиннад вай, иштта долаш дІахо а долх. Цхьабакъда империализма агрессивни акцеш чІоагІлуча хана вай йинза яргйоаца выводаш ю. Вай дІахо а чІоагІдергда воай тІема низаш воай мехка кхерамзле Іалашъяра, ерригача социалистически содружества обороноспособность лакхъяра хьаштийн духьа.

Новкъостий! ТІеххьарча ханарча событеша къаьсттача низаца тешаду вай гІулакхо дІахо коталонаш яхара керттера хьал дерригача антиимпериалистически низий цхьоагІо хилар долгах. Революционни низаш къаьста хиларо империализма реакционни гІозараш халкъий кортамукъаленнеи берригъюкъарча машараи кхерамене йола авантюраш яра хьалхьеду.

Дунен халкъашта юкъерча коммунистически болама мугІарашта юкъера барт эгІар цІенхашта гІулакх хилар кІезигде гІертац марксисташ-ленинцаш. Вежарашха йолча партеша къовсам лоаттабеш дола объективни хьалаш тайп-тайпара хилар, социализм хьалъяра исторически хьал тайп-тайпара хилар, мехкаш социально-экономически дегІадахкара боарам цхьатарра ца хилар, кхыдола объективнии субъективнии бахьанаш — цу дерриганеша хьахилийта тарлу уйлаши позицеши вІаши къастилга. Иштача хьале коммунисташта кхы а лоархІамегІа да, социализма мехкий социально-экономическии политическии общностаца, дагалаттараш цаІаш хиларца чІоагІало а лувцаш, барт эгІари халонаши дІаяха гІортилга, дерригача социалистически мехкашта юкъера, ерригача марксистско-ленински партешта юкъера доттагІлен гІулакхаш дегІадоаладелга.

Вай парти тІехьа латт йоалаш йоалаш, гІана тІехьа гІа а боаккхаш, лорзагІа ца йоалаш барт-цхьоагІо лакхъяра, юкъара дагалаттараштa тІехьарча къовсаме цхьана леладу гІулакхаш шердара.

Из деш вай хьалхле лелаю «политически партешта чура а политически партешта юкъера а барт вІашагІа ца кхетара дешаш принципиальни полемикаца къоастадаь ца Іеш, политически вахар ше дегІадоаладарца а къоастаду, — нийсагІа хургахьалхарчунца къоастадечул тІехьадоагІачунца дукхагІа къоастаду» яхача В. И. Ленина указанешца. (Соч., т. 11, оагІ. 133). Практически опыта, хулача событей, къовсама урокий учет, — йоах Ленина, — из гІалаташи барт вІашагІа ца кхетара дешаши дІададахара хиланза даргдоаца керттердар да.

Дунен коммунистически болам кхотабара новкъа баьккха лоархІаме гІа ба укх шера март бетта юххье коммунистически болхлойи партей викалаш консультативни вІашагІкхетар. Цунна юкъе дакъа лоацаш хиннараша шоай партешкара чІоагІа тешам белар дунен халкъашта юкъера коммунистически болам кхотабара, марксизма-ленинизма, пролетарски интернационализма ларда тІа пун цхьоагІо чІоагІъяра шоашкара доагІар дергхиларах.

Бакъда, цхьайолча вежарий партешта юкъе болаш ба консультативни вІашагІкхетара критика еш бола новкъостий. Белгалдаккха доагІа парех цхьанне а вай болам кхотабара тІаерзаяь цхьаккха хьадда йола предложени ца ялар. Цо цІаькха а хьахьокх цар позицеш мела хилар, цо дувц коммунистически болама цхьоагІо чІоагІъе безам ца хиларах. Цхьабакъда, вай вІаши кхотадалара духьале еш волчо исторена хьалхашка, шийн халкъа хьалхашка, дерригача дунен коммунисташта хьалхашка шийна тІаьц цІенхашттара бехктокхам.

КПСС ЦК мартовски Пленумо белгалдаьккхар вай парте Московски совещанеи Деклараце тІеи Заявлене тІеи ювца ленински линии хадданза дІахьоргхилар, марксизма-ленинизма принципаш чІоагІа лелаергхилар, кхыча коммунистически партешца цхьана империализманеи колониализманеи духьаларча, къамаш-мукъадахара тІехьарча, машара, демократена, социализмана тІехьарча къовсаме деррига социалистически мехкаш, вай ерригa марксистско-ленински партеш, вай ханара деррига революционни низаш кхотаде гІертаргхилар.

* * *

Новкъостий!

Вай, коммунисташа, чІоагІа доккхал ду шийн новкъа нийслу ерригa духьаленаш эша а еш, Ленина идеяш вай планета тІа котъювлаш дІаяржаш хиларах. Поэта маалара:

«...Ерригача Вселенне
Яржаш я
Ильича уйлаш,
дешаш,
гІулакхаш».

Тахан, вай парте творчески низаш лакхлуча хана, цун коллективни хьаькъало коммунизм хьалъяра дуккха йола чоалхане проблемаш толамца къестаеча хана, вай дагадараш, вай уйлаш цаІаш я: вай нийсача новкъа латт, вайна хьалхашка къаьгга йола перспективаш я. Кхоаненах бола из тешам воай хьахиларца вай декхарийла да чІоагІа а хадданза а ленински новкъа долхаш хилара, сийлахь-воккхача Ленина васкеташта вай тешаме хилара.

Даькъала хилда сийлахь-доккха советски халкъи цун авангард — ленински Коммунистически партии!

Даькъала хийла марксизм-ленинизм — машараи коммунизманеи тІехьа лоаттабеча къовсаме котдувлаш хьадоагІа герз!

Доклад йистейоал. Новкъоста Л. И. Брежнева дІакхайкаду торжественни заседани дІакъовлар. Гулбенараша дог ураэтта йоаккх партийни гимн «Интернационал».

Цул тІехьагІа концерт хилар. Цун программана юкъе яр «Октябрь» яхача опера тІара фрагменташ, кхыйола сийлахь-воккхача баьччана хетаь произведенеш, Ленина дукха езаш хинна музыка, иллеш.

* * *

В. И. Ленин ваь 95 шу дизара хетаь торжественни заседанеш хилар Ленинграде, Киеве, Ташкенте, Алма-Ате, Вильнюсе, Фрунзе, Ереване, Ашхабаде, Таллине, Ильич ваьча Ульяновске, мехка кхыча городашка.

(Новкъоста П. Н. Демичева докладага чІоагІа ла а дийгІар, чІоагІа тІоараш детташ массехазза юкъагІа а яьнихар).

(ТАСС).

ДИКА ТЕРКО Е ЮХХЬАНЦАРЧА ПАРТИЙНИ ОРГАНИЗАЦЕЙ, ТОАБЕ ЦАР БОЛХ!

КПСС Нохч-ГIалгIай обкома пленумера

Укх шера 23 апреле хиннача КПСС обкома аргIанарча пленуме «Республика юххьанцарча партийни организацей болх малагIча хьала ла ба а из тоабара де дезараш а» яха доклад йир парте обкома хьалхарча секретара нов. **Ф. Е. Титова.**

Докладчика дувц КПСС Центральни Комитета октябрьски, ноябрьски (1964 ш.) Пленумий боккхача лоархIама хьакъехьа. Цар берригача низапа бакъдир, партийни пачхьалкхени ленински нормаш, КПСС XX, XXI, XXII-ча съездаша коллективно оттабаьи КПСС Программана жъебихьаи генеральни никъ талларгбоацаш хилар.

Пленумий решенеш чакхъяхаро кхы а дукхагIа чIоагIйир партеи халхьеи цхьоагIо, болхлой классеи ахархойи союз, айдир партийни организацей балха хьинар, новкъостал дир цар организаторски политически болх чIоагIбара. Тахан шерра торонаш хьайийлай дуккхача адамий творчески хьинари инициативеи дегIайоалаяра, дерригa хьалаш хилийтад партеи цун моттигерча организаци кулгалдара лоархIам чIоагIбара, коммунизм хьалъяра декхараш толаме кхоачашдара.

Партеи советски халкъеи вахаре къаьстта моттиг дIалоацаргья КПСС ЦК мартовски Пленумо. Из лоархIамера веха я КПСС Программа кхоачашъяр духьа, коммунизма материально-технически база хьаяр духьа советски наха лоаттабеча турпалерча къовсама летописа тIа. Республике хинна чакхъяьннача городийи районийи партийни организацей активий собранеша, юххьанцарча партийни организацей собранеша массава раьза а волаш могаю пленума решенеш, уж нийса кхоачашъергIола хьадда наькъаш довзийтар, белгалдаьхар организаторски политически болх тоабара, боахама-политически декхараш кхоачашдеча дуккхача адамий творчески хьинар лакхдара де деза хIамаш.

Беркате болх бара хиланза дарг мел доаца хьалаш долаш я хIанз партийни организацеш, яхаш ше дIахо дувцача хана, докладчика йоах, юххьанцарча партийни организацей — вай парте ларда лоархIам боккха ба.

Юххьанцарча партийни организацеша, аьннад КПСС Устава тIа, шоай болх юкъарчал доацаш къахьегамхошта юкъе бу, коммунистически партена гонахьа кхотабу уж, дуккха адамаш вIаштIехьдоах цун политика чакхъяккхара, коммунизм хьалъяр духьа къовсам лоаттабара.

Парте XXII-ча съезда а КПСС ЦК дIахорча Пленумий а решенеш кхоачаш а еш, парте обкомо, горкомаша, райкомаша тоадаьд шоаш юххьанцарча партийни организацешта деш дола кулгал, дуккха гIулакхаш чакхдаьхал уж дIахо чIоагIъяра, цар дуккхача адамашта еш йола уж вIаштIехьдахарен политически влияни дукхагIа хилийтара, производствеи культура гIирсаш хьалдечеи коммунистий авангардни лоархIам лакхбара. Цу юкъа дуккха а йоккхагIа хиннай, организационно чIоагIъеннай, идейно кийчъеннай республика партийни организацеш. ХIанз вайшига я 1047 юххьанцара партийни организации партийни группеи.

Дуккхача партийни комитеташа из боккха низ кхетамца тIаберзабу хьалхашка латта декхараш толаме кхоачашдара.

Ший балха тIа райкомашцеи юххьанцарча партийни организацешцеи дукхагIа оагIув лувца, шоашта тIадиллача гIулакхашта хьалхара цар лоархIами бехктокхами лакхбе, партийни балха юкъе хьинаре дакъа лацара коммунисташ майрра юкъеувза, промышленни предприятейи гIишлонийи болх дикагIа бовза, партийни организацей балхеи производстваи дешаш дикагIа къестаде, Iилманеи хьалха латтача опытаи карагIдаьнараш юкъекхахьара, долаш долча кхоачамех пайда эцара гIулакх дукхагIа теркалде яьннай КПСС Грозненски горком.

Боахамаи партийни организацештеи кулгаллара стиль а методаш а хоялла тоаяьй КПСС МалгIабика горкомо, Заводской, Грозненски, Наурски, Сунженски, дуккхача кхыча райкомаша.

Партийни комитетий болх тоабар бахьан долаш лакхбеннаб промышленни предприятей, транспорта, гIишлоний, колхозий, совхозий дуккхача партийни организацей балха боарам.

Грозненски нефтемаслозавода — коммунистически къахьегама предприяте партийни организаце (парторганизаце секретарь нов. Захарченко, завода директор нов. Квашнин) дика вIаштIехьбаьккхаб болхлоштеи гIулакхерча нахаи юкъера политически болх, шоай ханнахьа дIайовзийт партеи правительстваи решенеш, из болх айхха буваз коллектива хьалдача декхарашца.

Цу партийни организаце балха практике дукха уйла тIайохийт керда техника карагIдаьнаран юкъейоалаярай, чухьарча резерваех пайда эцара, къахьегама овсарле лакхъяра, комплексни экономически эффективность бахьан долаш хьалха латта опыт йоаржаяр духьеи социалистически ях вIашагIйоллара. Парткомо йоакхо ю цеховой партийни организацешии партийни группаши чIоагIъяра, цар болх тоабара, политически балха юкъе дакъа лацийта шерра юкъеувзаз кулгалдуи инженерно-технически болхлой, тIадиллача гIулакха хьалхара уж бехктокхаме хургбола гIулакх леладу. Партийни организацена хайра дIадахача шерен укх шера хьалхарча кварталан производственни плани социалистически декхараши ханал хьалха кхоачашдара коллектив оарцагIъяккха.

Юххьанцарча партийни организацей болх кIоаргагIа ба, колхозаш дегIаахара, тIехьадусача боахамий экономика айяра лоархIамера дешаш къоастадеча, коммунисташ производства лоархIамерча участкашка дIаувттабеча, шоашта тIадиллача гIулакха хьалхара бехктокхам лакхагIа хетаргболча уйланца кадраш хьалкхеяра идейно-политически кхетам луча, толашагIа йола методаш кадрашта Iомаеча, производство совъяккхарaи продукци яккхарга дIабоза мах лохбарaи колхозхой материальни безам тIабохийтача цар лоархIам лакхбе яьннай парте Сунженски райком.

Дика болх барах хьожхама оттае мегаргIолаш я Грозненски района № 3 йолча сомий-баьца даарий совхоза парторганизаци (парткома секретарь нов. Осецкий, совхоза директор нов. Маликов). Цу партийни организаце берригa болх общественни боахам хадданза айбара тIаберзбаь ба. Укхаза ва 151 коммунист, царех дуккха а дукхагIа бараш совхозни производстве юкъарчал доацаш болх беш а хьалха латташ а ба. Берригача коммунисташта тIадехка партийни гIулакхаш ю, цар хьинаре дакъа лоац совхоза болхлоштеи гIулакхерча нахаи юкъе массово-политически болх беча. Партийни организаце балха тIа чIоагIгIа уйла тIайохийт кадраш кийчъярaи Iомаярaи, болхлойи специалистийи экономически, зоотехнически, химически знанеш лакхъяра, социалистически ях вIашагIйоллараи цунна кулгалдарaи, хьалха латта опыт йоаржаярaи Iилмана карагIдаьннараш совхозни производствана юкъекхахьарaи. Из кIоаргагIа йовза гIерт совхоза экономика, даим хьож из болхлой къахьегам вIашагIйоллареи цун овсарле лакхъяргеи, хIабоба къахьегам кIезигбареи юрта боахама продукци яккхарга дIабола мах лохбаргеи.

Цхьабакъда, йоах доклада тIа, хIанз а дуккхача юххьанцарча партийни организацеша, нахаца эгтара гаргагIа ювзаенна йола вай парте лохехьара звеньяш шоаш хиларах тарра, шоашта тIалатта декхараш ю кхоачашду. Цхьайолча юххьанцарча партийни организацеша хIанз а йоагIаш йола влияни яц предприятей, гIишлоний, колхозий, совхозий боахама гIулакхашта. Парте дуккхача горкомашеи райкомашеи йинза яргIоаца уйла яц юххьанцарча партийни организацей лоархIам лакхбарен цар дерригa гIулакхаш тоадарен, дуккха моттигаш я уж шоай мукъагIа йита а практически балха тIа царца кIезига оагIув лувцаш а.

Юххьанцарча организацешта кулгалдеча цIенхашттара гIалаташ дувлийт парте Гудермесски горкомо, Шаьла, Октябрьски, Урус-Мартана, Советски, Наьсарен райкомаша.

Халахете а, цу районашкеи дуккхача кхыча моттигашкеи лохбаьб юххьанцарча партийни организацей лоархIам. Царех цхьаяраша машар лелабу нахаца беча организаторски политически балха боарам лоха хиларца, къахьегам во вIашагIбелла хиларца, социалистически яхьерча формализмаца, уж юстара латт промышленни юртбоахамеи производства кадраш хьахаржара, балхаш тIа дIанийсъяра, хьалкхеяра, йоагIаш йола йоакхо яц промышленностеи юртеи къахьегамхой культура лакхъяра, быта.

Парте цхьацайолча горкомашеи райкомашеи кхоачамболлаш уйла яц парте чухьарча балха, хIара коммуниста авангардни лоархIам хьахилийтареи лакхбареи, йинза яргIоаца йоакхо яц КПСС мугIарий состав цIенагIа хилийтара, кIезига болх бу производстве хьалха латта дикагIа бараш къаьстта а лоархIамера профессеш йола болхлой, хьалха латта колхозхой, хьайбаш лелалераш, механизатораш парте хьачуэцара, парте мугIараш кIезига дуз комсомольцийи кхалнаьхеи чотах. Болхлойи колхозхойи парте хьачуийбелга укх шера хьалхарча квартале кIезигдалийтад Шаьла, Ведана, Ленински, Шелковской, Наьсарен, Сунженски районий партийни организацеша, хIанз а гIалаташ дувлийташ моттигаш я парте саг хьачуэцача хана, дуккхаза а хьачуийбу миштаб хьажанза а цу юкъе хила хьакъ доацаш а бола нах.

Дуккхача партийни организацеша уйла лаьгIъялийтай, кхоачамболаш хьажац къона коммунисташ хьалкхебарга, кIезига юкъеувз уж партийни общественни балха.

Декхараш толаме кхоачашдара боккхача лоархIаме да производства лоархIамергIара участкашка партийни низаш нийса дIаоттадар. Цу деша боккха лоархIам бича бакъахьа ба. Дуккхача партийни организацей балха тIа цIенхашттa кхоачамбоацараш хилара тешал ду парте цхьацаболча членашеи членалла кандидаташеи харцахьара а бIеха а тайп-тайпара гIулакхаш леладаь моттигаш хиларо. Цо юххьанцара партийни организацеши партийни коллективаши декхарийла ю коммунисташта юкъе бу хьехама болх, цар балхаи гIулакхаштеи лоаттабу тIахьожам чIоагIбе, царех хIаравар парте гIулакх бахьан долаш хьинаре къовсам лоаттабеш, ший идейни кхетами производствера а цIагIара а авангардни лоархIами лакхбеш, вIаштIехьваьннеи дисциплина йолаши, коммунистически морала лакха принципаш чIоагIъяр духьа лоаттабеча къовсаме хьоkхам гойташ хургвола гIулакх вIаштIехьлаккха.

Цул тIехьагIа докладчика дувц лакхача организационни идейни боараме хан-ханнахьа чакхйоахача партийни собраней лоархIам боккха хиларах. Цхьабакъда, из массанахьа а теркалдеш дац, хIанз а моттигаш я дуккхача партийни организацеша собранеш хан-ханнахьа ца гулъеш. Парте горкомаши райкомаши декхарийла я партийни вахара нормай хьакъехьа парте. Уставо яхар бокъонца кхоачашделга Iалаше, хIара партийни организаце лакхача боараме хан-ханнахьа партийни собранеш елга вIаштIехьдаккха, коммунисташта кхетам луш йола школа хиларах тарра цар лоархIам кхета а беш.

Массанена а ховш да, коллективашта юкъе юххьанцарча партийни организацей лоархIам, хьинар, влияни лакхъелга хоадамболлаш долча даькъе юххьанцарча партийни организацеш хоржаш йолча органаша болх дика барах тийша долга.

Парткомий, юххьанцарча цехови партийни организацей партийни бюро составе, юххьанцарча партийни организацей секретараллеи партгруппоргаллеи хержав 8570 коммунист.

Уж ба адамашта юкъе йоккха авторитет йолаш бола, практически гIулакхашка шоаш дикача оагIорахьара дIахьекха бола нах, доккхий а чоалхане а декхараш кхоачашдулургдола опытни партийни, боахама, профсоюзни, комсомольски болхлой, халкъа боахама дерригача доакъой кулгалхойи специалисташи, производстве хьалха латтараши новаторашии. Царех хIаране шоай знанеши опыти юкъекхухь юкъарча партийни гIулакха, хIаьта цу цхьан ханна кулгалдара говзал Iомаю, партийни кхетам эцара, дешаш нийса къестадара школа йоакх. Шийх бенна тешам хIаране беза лелабергбола, партийни организаце хьинаре болх бартца из боа ца бе гIертаргвола гIулакх де деза. Дуккхача хьале цунах тийша ба организаторски политически балха боарам а партийни организацей гIулакха толам а.

ЧIоагIа лоархIаме да цеховой партийни организацейи партийни группайи болх овлангара денз тоабелга Iалашдар, къахьегаме, цеха, бригада, ферма вахаре цар лоацача даькъах, технически прогресс бахьан долаш, наха юкъера керда гIулакхаш бахьан долаш, доал во дара духьала, къамел деннача а ха дIаяха мел долчоа а духьала, йолаш мел йолча торонех пайда биззагIа эцара тIехьа къовсам чIоагIагIа лоаттабарах тийша да халкъа боахама-планаш а тIаийца социалистически декхараш а тешшаме кхоачашделга.

Цеховой парторганизацейи партгруппайи хьинар а самодеятельность а дуккхача хьале цариа балха тIа КПСС парткомий, райкомий, горкомий оагIонгахьара денна деча кулгалахи новкъосталахи тийша да.

Парте горкомаши райкомаши декхарийла я юххьанцарча партийни организацей балха боарам мамогга лакхбара, цехови парторганизацейи партийни группайи болх тоабара динза даргдоацар де, юххьанцарча цехови партийни организацей секретараши партгруппоргаши, къахьегамхошта юкъе беш бола организаторски идейно-кхетамеи болх нийса цхьана тарбе парна ховргдолаш, даим Iомабе. Цар балха дика опыт ханнахьа теркалъе, из шерра дIайоаржае еза, хIаьта иштта цар балха тIара гIалаташи кхоачамбоацараши теркалде, лакха идейности принципиальности, гIулакхаца хилари кхоачамбоацарашца машар боацаш хилари, наьха йоакхои теркои еш хилар, доккхал доацаш, тешаме, бакъхилар санна дола ленински дика гIулакхаш саббарагIа цариа дег чу лувшаде деза. ТIагIертта хьеха деза цариа, мамогга новкъостал де деза гIарaца-татаца болх белга, доаца доккхалаш делга, сонтавулга, даьхача толамех курал елга дIадаккхара, хьалда чIоагIъе еза дисциплина, лакхбе беза производствера, общественни вахарера, цIагIара хIара коммуниста бехктокхами авангардни лоархIами.

Экономика дегIайоалаечеи организаторски а политически а болх айбечеи дукхагIа хиннача декхараша парте обкомагара, горкомашкара, райкомашкара дIадех промышленноста, юрта боахама, культурни гIирсий дерригача доакъошта, партийни организацешта кулгалдара стиль, а методаш а даим эргайоахаш тоаелга, кадраш хьахаржари, балхаш тIа дIанийсъяри, кхетаяри тоаделга, партеи правительстваи решенеш кхоачашйой хьожаш бизза тIахьожам лоаттабелга, партийни пачхьалкхени аппарата еррига звеньяшка партийни пачхьалкхени дисциплина чIоагIъелга.

Иштта лакхбе беза Советий, профсоюзий, комсомола лоархIам, хIара организаце ший функцеши декхараши бокъонца кхоачашдергдолаш управлене еррига органий болх мамогга дикагIа вIаштIехьбаккха гIерта деза. Иштача гIулакхаща мара толам боаккхалургбац вайга дуккхача доакъоех латтача вай балха еррига участкашка.

Доклада тIа йоккха моттиг хетаю партийни организацей идеологически балха дешашта. Болх хIанз кIезига дукхагIа вIаштIехьбаьккхаб вайцига, говзагIа хиннай хIанз цун формаш. Партийни, советски, инженерно-технически болхлошта, Iилмахошта, хьехархошта, лорашта, юрта боахама специалисташта юкъера Iалаьмате дукха пропагандисташ, консультанташ, лектораш юкъеэзаб партийни пропагандана. Цунца цхьана аланза даргдац, дуккхача партийни организацешка политически дешара системерча балха юкъе цIенхашттара гIалаташи кхоачамбоацараши дувлийташ хилар. Уж долаш да агитационни балха юкъе, нахаца беча массово-политически кхетамеи балха юкъе.

Укх гаргарча хана политически дешара системера кхоачамбоацараш дIадаха, еррига кружокий, политшколай, семинарий балха тIа порядок оттае, цар хан-ханнахьа болх белга Iалашде, деша багIараштa юкъера дисциплина чIоагIъе а занятей идейни чулоацама боарам лакхбе а, политически дешара еррига сете дешара шу толаме чакхдаккха деза. Иштта кхы тIа а гIулакхаш чакхдаха деза пропагандисташцара болх, лекционни пропаганда, къахьегамхошта юкъе бу массово-политически болх тоабара. ХIанз 1000 совгIа агитколлектив я республике. Агитаторийи пропагандистийи Iалаьмате доккхача эскаро боккха болх бу советски наха коммунистически кхетам балара. Уж гIерт собранешка, бахача нахаца къаьст-къаьста еча беседашка вай парте политика, вай мехка а доазол дехьа а хула лоархIамегIара событеш дIайовзийта, партеи правительстваи решенеш кхоачашъярга городашкареи юрташкареи къахьегамхой оарцагIбаха.

Партийни организацеша массово-политически балха юкъера кхоачамбоацараш дIадахаза, агитаторий боккхачеи лоархIамерчеи балха тIа царна мамогга новкъостал даза, ЦК мартовски Пленума решенеш колхозхошта, совхозий болхлошта, специалисташта кIоаргга дIайовзийтара, юрта боахам айбара чакхдаха лаьрхIа гIулакхаш боккхача лоархIаме хилара къаьстта уйла тIа а йохийташ, цар опыт вIашагIтоханзеи агитационно-пропагандистски болх эргабоахаш тоабанзеи, юрташкарча къахьегамхой творчески хьинар вIаштIехьа даьккха, юртбоахама культура хьувкъами хьайбай продуктивности лакхъяра тIадерзаданза даргдац.

Доклада тIа дIадех кепа йоазон, радио, телевидене, литератори искусства деятелийи балха боарам лакхбелга. Партийни организацеша беча кхетама балха бокъонца йола опорни пункташ а хинна дIаотта езаш я культурно-просветительни учреждениеш. ЛертIа ларxIа йиш йолаш дац, дуккхача колхозашка, совхозашка, нах бахача дуккхача пункташка клубаш а массови библиотекаш а ца хилар. Дуккхача моттигашка мела дегIаух художественни самодеятельность, во оттадаь къахьегамхошта кино хьувкхара гIулакх.

Къахьегамхоша дIадеха духовни культурни гIулакхаш селлара мара кхы бала боацаш леладарца машар бе йиш яц. Партийни организацеша даим теркам тIабохийташ хила беза клубий, театрий, библиотекай, кино хьувкхара болх. Лакхбе беза культурно-просветительни учреждений балха хьалхареи цар сеть шеръяра хьалхареи партийни, советски, профсоюзни, комсомольски, боахама органий, культура болхлой, творчески организацей бехктокхам.

Партийни организацей берригача идеологически балха тIа, йоах доклада тIа, эгтара лоархIамегIареи кертереи дар да шоай вахаре коммунизм хьалъечун моральни кодексага хьежжа гIа боахаш бола, массе оагIорахьара дегIабаьхка, низа унахцIеча, духовно бIаьхий бола нах хьалкхебара хьакъехьара КПСС программни положенеш толаме кхоачашъяр.

Цу доллача хIамаша партийни, советски, профсоюзни, боахама, комсомольски организацешкара, еррига общественностагара дIадех балха цу лоархIамерча участка геттара чIоагIа терко елга, коммунистически сакхетам лакхбара, бахача наьха вахарера культура тоаярaи буржуазни моралах юхедисараш, наьха сакхетам чу дынах юхедисараш дIадахарaи йолаш йолча торонех бизза пайда эцилга.

Ды кхайкабераш леладу гIулакхаш теркал ца деш йола моттигаш кIезига нийслац вайна. Куйбышева цIерахча колхозера дына керте латтараша биззача бетта лелаяьй маьждиг хьаделлилга дехаш йолча заявленена кIал бахача нахага кулгаш яздайташ йола кампани. ХIаьта из цхьанне а теркалдеш а хиннадац. Цу тIа а, цига вахаш ва 70 коммунисти 78 комсомолеци. Кхы а вогIа да, цу заявленена кIал яздаь латташ коммунистий Саидова, Алиева, юрта Совета депутата Гахаева кулгаш хинна хилар. (Уж нах хIанз партера дIабаьха ба).

Атеистически пропаганданa хьалхара общественни организацей, учреждений бехктокхам лакх а беш, цу цхьан ханна хIара коммунистагареи комсомольцагареи, кулгалдеча хIара болхлочунгареи интеллигентагареи дIабеха беза цунна лалла, цун лоалахошка, нах бахача пункташка леладеча гIулакхашта хьалхара бехктокхам.

Харцахьа ларxIа доагIаш да, цхьацаболча интеллигента, кхыметтел коммунисташа а, дына духьала чIоагIгIа болх бе безача метте, къаьнара, дIадаьнна бытера тиша Iаьдалаш шоаш хьаллоаттадеш, дына паразаш шоаш кхоачашдеш, духовенства мукъах баха хилар.

Къаьнара Iаьдалаш эгтара чIоагIагIа хьаллоаттадераш мича дIакхаьча дахьаьоккх укх масалаша. Базиева Дугархана КПСС обкомага дайтача письмо тIа хоам бир, низагIа ше маьре яхийта а дукха везача сагах яккха а безам хиннача шийн дас шийна аьхан хьисапе низ беш хиларах. Шийга бена бала кхы ла ца а мега, йоI ше шийна теха еннай. Ер да цхьаькха Яндарерча цхьан йоIо дайта письмо:

«Са безам ба педагогически класс яьккха ца Iеш, бокъонца йола педагог хилар духьа пединститут йистеяккха а. ХIанз са цхьаккха тайпа торо яц институт йистеяккха меттел, айса дIайслаяь педкласс чакхъяккха а. ГIулакх миштад аьлча, са сийрдача наькъа тIаяьхкай дIаяхача баьдеча замах юхедисарий — Iадатеи шариIатеи Iаьржа моpхаш. Сона ца ловшшехьа а, са безам боацашехьа а маьре йохийт со. Из саг сона везаш а вовзаш а вац. Са елхарахи латкъарахи дош ца а хеташ, сай дас, хьайба дохкаш санна, ехкай со, 800 сом керда ахча а ийца». Ше кIалхаръяккхар дех цо.

Бакъдар, аьлча, массанахьа а дукха леладеш-м дац уж тайпа гIулакхаш, цхьабакъда, цар а цIенхашттa оарцагIдаха деза вай. Партийни организацеш декхарийла я цу аккхача гIулакхашта лаьрхIа духьалъяла, уж леладерашта гоннахьа уж харцбеш йола общественни уйла хилийта. Ха хьатIакхьачай урдош доахарашцеи маза вIашагIбехкарашцеи лоаттабу къовсам къаьнара, дIадаьнна Iаьдалаш кхоачаш а деш, дезала юкъе деза денош уттадар цIендаь дIадаккха, коммунистически оамалаш наьха бытаи вахарaи шерра юкъеяхьа.

ДIахо йоах докладчика, политически сакхетами быта культуреи лакхъяр айхха дувзаденна да образовани дуккхача къахьегамхой культура лакхъярца. Республике дуккха я общеобразовательни школаш, лакхереи юкъера специальни дешара заведенеш, Iилман учреждениеш, культура учреждениеш. Цхьабакъда, вайга йолаш йолча наха идеологически воздействи еча средстваех бизза пайда эцара хIанз а гаьна да вай. Из ала доагIа, масала, наха кхетам балара боккхача лоархIаме йолча школах. Боккха болх ба цига беш латтар, цхьабакъда, кхоачамбоацараш а да дукха.

Партийни, советски организацеши халкъа образоване органаши декхарийла я берашта хьехачеи уж кхетадечеи юкъера кхоачамбоацараш дIадахара сихха де дезар де. Иштта динза даргдоацаш да кагирхошта лакхереи юкъерча специальни заведенешка идейно-политически культурни кхетам балара беш бола болх эргабоахаш тоабелга.

Кадрашца беча балха дешаш ше дувцаш, докладчика белгалдаьккхар, республика партийни организаце кадраш хьахоржаши балхаш тIа дIанийсъеши болх ше чакхбоаккхача хана ленински принципагара хьалхде лелаеш хилар. МоллагIча болхлочун мах беча алхха ше цаI мара йоаца критери я вайна, хург а я, цун политически гIулакхийи дикал лоархIамера дош къоастадара кхы тайпа никъ ба а бац, хила йиш а яц. Кадрашца бу болх хобаллал тоабеннаб. Цхьабакъда, хIаьта а, дIахо чIоагIбе безаш ба из. Къайле мичай, шоай гIулакхацара квалификаци а идейно-политически боарам а лакхбара гIулакх бала боацаш леладеш бола нах кулгалдеча болхлошта юкъеухаш а хIаьта из бахьан долаш дуккхаза а уж принцип йоацача позицешкахьа юхачутекхаш, царех делягаши крохобораши хулаш хилар. Цу тайпарча наха йоакхо еш хIама дац мичча бесса яьккха а шоашта карьер якха, доккхача гIулакха тIа баха гIертилга мара, цу гIулакха е хьинар а, е знанеш а, е моральни бокъо а йоацаш шоаш боллашехьа а.

Вай лаьрxIа Iохоададе деза карьеризма гIулакхаш — дIаяхача замах юхедиса из кхерамера гIулакх. Карьеристаш кулгалде эттача моттигашка бюрократизм, очковтирательство, подхалимство, подсиживани ца хила йиш яц. Карьериста эшаш хIама дац ший гIулакх тайна лелари гIулакх моттийта леладари мара.

ДIаяхача замах юхедиса дегаза, халахете а вайна юкъе хIанз а долаш гIулакхаш да иштта цIур юкъе бехкилга, интриганство, групповщина, метта-кIаьлеш. Вайна юкъера хIанз а дIабаьннабац мичча бесса теха а мотт тохилга, коллективе е дезала юкъе а цIур боллилга, тешамерча нахах доацар дувцилга, уж бIехбелга дукха дезаш бола нах. ДукхагIа из леладераш дер-дайнараш, мотт беттараш, зулам хьедераш ба.

Партена эш кхонахчал дола, тешаме, идейно чIоагIа йола кадраш. Царна дика ха деза производство, экономика, хIанзара техника, прогрессивни технологи, Iилманеи хьалха латтача практиканеи керда карагIдаьнараш, кIоаргга къоастаде деза. ТIаккха мара вIаштIехьдаргдац цар квалифицированно, гIулакх довзаш, лоархIам лакхбенна хьалхашка эттача декхарашкеи парте дIадехарашкеи хьежжа толаме кулгалде.

Къамаьл чакхдоаллаш дувц докладчика, КПСС ЦК октябрьски, ноябрьски, мартовски Пленумаша никъ хьехача партийни организацеша шоай лоархIами денали кхы а лакхагIа айдергхиларах, наха юкъе беш бола организаторски идеологически болх овлангара денз тоабергхиларах, республика къахьегамхой къахьегамеи политически хьинар дIахо айделга Iалаш а дах, халкъа боахама планаши тIаийца социалистически декхараши ханал хьалха кхоачашдара уж оарцагIбоахаргхиларах ше дог тийша хилара хьакъеха.

* * *

Прениех эгтара хьалха къамаьл дир КПСС Заводской райкома секретара нов. **Ляпинас.**

Парте XXII-ча съезда, октябрьски, ноябрьски (1964 ш.), иштта мартовски ЦК Пленумий решенеша, — йоах докладчико, — йоккхий торонаш хьайийлай производствана хоадамболлаш кулгалдара, из сихагIа дегIайоалаяра. Тха районе да промышленноста керттера доакъош: хими, мехкдаьтта чакхдаккхар, энергетика, гIишлош хьалъяр, транспорт. Парте райкомо керттера теркам тIабохийт юххьанцарча партийни организацей балха боарам лакхбара. Цу гIулакха лаьрxIа райкоме цахаддаш болх беш я юххьанцарча партийни организацей секретарий балха опыт дIа-юха йовзийташ йола семинар. Парткабинете я организационно-партийни балха йола уголок. Цига да мел эшаш дола литература, цига хьагойт партийни бюрои собранеи заседаней протоколаш мишта уттаде деза, парте хьачуэцаш барий лични дело мишта вIаштIехьдаккха деза, иштта кхы а. Партийни вахара тайп-тайпара дешаш дувцаш йола юххьанцарча партийни организацей секретарийи группарторгийи статьяш тIа а йолаш ши бюллетень араяьккхай райкомо. Партийни организаце болх тоабара доккха новкъостал ду парте райкоме вIашагIъеллача методически совето.

Парте райкомо Iоаяьй юххьанцарча партийни организацешта новкъостал дара опыт.

Цеховой парторганизацей, партгруппоргий семинарашка, — йоах оратор, — партийни вахара тайп-тайпарча дешаех къамаьлаш ду парте райкома болхлоша, методсовета членаша. МоллагIа дола дош райкома бюро кийчдеча хана, паркомаца, партбюроца, цеховой партийни организаце секретараца, партгруппоргаца цхьана техкачун итогаш ювц хьалхагIа, кхоачамбоацараш дIадахара де мел дезар ду. Цу гIулакха оарцагIбоах коммунисташ.

Дукха ха йоаццаш партийни организационнии кхетамеи болх чIоагIгIа эсала латтар гIишлонийи транспортнии парторганизацешка. Парте райкомо методсовета членашца цхьана лаьрхIар цар болх тахка а, хIаьта партийни организацешта новкъостал де а. Эгтара хьалха оаха тохкар партийни поручениеш телара, производства лоархIамегIа йолча участкашка коммунисташ увттабара практика, партийни собранеш кийчъяреи чакхъяхареи болх. Иштта хьежар администраце боахама балха тIахьожам мишта лоаттабу, фу ду партийни организацеша мастерий, участкай начальникий лоархIам лакхбара. ГучадаьлаР, производстве мастера лоархIам лоха лоаттабелга. Тха рекомендацеех парторганизацешка хилар «Производствера мастера лоархIам» яха дош дувцаш йола хьайийла партийни собранеш, пул тIехьагIа из дош дийцар райкома пленуме.

Юххьанцарча партийни организаце болх тоабар бахьан долаш дикка ертоаделар производства гIулакх. Еррига районе гIолла валови продукци арахецара семилетка 6 шера план ханал хьалха — 1964-ча шера 22 ноябре кхоачашйир, 33 процент лакхйир къахьегама овсарле, продукци хьаяккхарга дIадодар кIезигдара чотах кходир 28,7 миллион сом ахча. Района промышленносто хьалхарча квартала план кхоачашъяьй 101,7 процент. ДIадахача шерaца нийсйича къахьегама овсарле лакхъеннай 9,2 процент.

Цхьабакъда, еррига предприятеша кхоачашъяц производственни планаши тIаийца социалистически декхараши. Хьалхарча квартала план кхоачаш ца еш йисар 5 промышленни предприяти, царех я Новогрозненски мехкдаьтта чакхдоаха завод, производственно-товарни контора, № 1 йола кирпични завод, № 4 йола горбыткомбинат, № 3 йола теплоэлектроцентраль. Дукха кхоачамбоацараш да гIишлош хьалъеча, торговле. Цу гIулакхаша дIадех парте райкома а юххьанцарча парторганизацей а организационно-партийнии кхетамеи болх тоабе, производства экономика кIоаргагIа йовза езаш хилар. тIагIертта къовсам лоаттабе беза еррига коллективаша шоаш тIаийца социалистически декхараш дизза кхоачашдергдолаш болх вIаштIехьбаккхара.

Ший къамаьл чакхдоаллаш, йоах нов. Ляпинас, — промышленноста, транспорта, гIишлош хьалъеча шерра социалистически ях яьржай Май сийна. Заводской района къахьегамхоша, КПСС ЦК мартовски Пленума решенешта гIулакхашца жоп а луш, вай мехка коммунизм хьалъеча керда толамаш доахаргда.

Партийни организаце болх тоабара тайп-тайпара йола массехк комисси вIашагIъеллай райкомо, — йоах КПСС Шаьла райкома секретара нов. **Осмаева.** Тха я персональни делаш кийчду комисси, КПСС мугIаре нах хьайийбара йола комисси, идеологически комисси, юххьанцарча партийни организацейн секретарийи совет, болх беш я цIагIара лектореш.

Совет вIашагIъеллай оаха февраль бетта Аргуне. Цунна керте латт дулха комбината партийни организаце секретарь нов. Гунько. Укхаза ханханнахьа заседанеш ю, лохехьарча партийни организацей секретараш тIа а хьехаш, райкома болхлой а ух цу заседанешка. Цига дувц поселок тоаяра, гаьнаш йогIара, наькъаш толлара, общественни кхачан, кхытола дешаш. Совет вIашагIйолларо новкъостал ду болх тоабе. Цу тайпара совет е дага да тхо Курчалой а.

Дукха балхаш ду райкома партгруппаш хьаяра а уж чIоагIъяра а. Болхлошта, колхозхошта, гIулакхерча наха юкъе чIоагIгIа балхаш ду партийни группаша семилетка тIеххьарча шера планаш кхоачашъяра уж оарцагIбоахаш. Къахьегача, бытовой гIулакхашта, заданеш кхоачашъеча шоашкара хьокхам гойт коммунисташа. Къаьстта дика болх бу Джамалаев Тата партгруппорг волча партийни группо.

Производства къаьст - къаьсача участкай болх тоабара кадраш дIаюха нийсъе езаш моттигаш хул тха. Уж дешаш дикка уйла а еш коммунисташца дага а доалаш къестаду оаха гIалат ца далийта гIерташ.

Хадданза керда нах ух парте мугIарашка. Духхьал дIадахача шера хьайийцав оаха парте дикагIа бола болхлоехи колхозхоехи 60 саг, царна юкъе 17 кхалсаг я.

Партийни организаце болх вIаштIехьбаккхара боккха лоархIам болаш ба юххьанцарча партийни организаце секретараш, бюро членаш. Цудухьа дукха болх бу райкомо активаца. Цу балха дика форма я семинар. Цига вIаштIехьдоал партийни актива партийни болх бовза, дикагIа йола опыт Iомае.

Дикка кхоачамбоацараш а да парте райкома балхаца. Эггара хьалха ала деза кхетама болх тханцига ледара латташ хилар. Парте нах хьайибеча а цхьадола гIалаташ хиннад, дына фанатизм, вIаши га дахар санна долча харцахьарча гIулакхаща бокъонца къовсам лоаттабац. Цхьабола коммунисташ фанатикашта карабахаб. Шоай цIен тIарча дына гIулакхаш леладеча нахаца къовсам лоаттабац. Цхьайолча партийни организацей секретараш а ба шоай юртарча моллашеи мурдашеи леладеча харцахьарча гIулакхашта духьал ца боалаш.

Цхьабола дына хьалха латта нах эхь дайнна шоай гIулакх чакхдаккха гIерташ ба, шоашка харцахьа ма лела, зуламаш ма де, нах ма Iехабе яхача партийни, советски болхлошта довнаца духьал а бувлаш.

Районни партийни организаце дикка балхаш ду дына духьала. ЧIоаггIа теркам тIабахийтаб оаха наха юкъе беча кхетама балха. Цхьабакъда зуламаш дераштеи провокатораштеи духьала закон даккха деза.

ЧIоаггIа теркам тIабахийтаб партийни организаце бахача наха КПСС ЦК мартовски Пленума решенеш дIайовзийтара балха. Цунца дувзаденна дIахо тоабе лерхI оаха предприятей, колхозий, совхозий партийни организацей болх.

Цунах хIанзъе а беркат даьннад. Из хьахьокх укх шера хьалхарча квартала хьайбаш леладераша даьхача толамаша, бIаьстан хьалхара балхаш лертIа чакхдахаро.

Берригa низ КПСС ЦК Пленума решенеш кхоачашъяра, кхашкара балхаш ханнахьа чакхдахара, хьайбай продуктивность лакхъяра тIабахийтаб оаха хIанз. Шаьла районерча коммунисташа сийленца чакхдоахаргда уж балхаш.

Трибуна тIа ва Урус-Мартана районерча «Красноармейский» совхоза партийни организаце секретарь нов. **Мальсагов.** Хьалха тха совхоза тийна планаш тха торонашка хьежжа йоацаш хулар, йоах оратора, цудухьа шерра-шера зе дора боахамо. 1964 шера зене хулга дIадаккхара дикка толамаш даьхад. Къаьстта дика къахьийгар соахка СССР Лакхехьарча Совета депутат О. Кагерманов керте латтача бригадо.

КПСС ЦК мартовски Пленума решенеш дерригача советски халкъо а санна чIоаггIа раьза хинна тIаийцай тха совхоза болхлошеи специалисташеи. Цар дег тIара къоабалду юрта боахам дIахо дегIабоалабара парте де лаьрxIа гIулакхаш. Тха совхоза коллективо лаьрxIад пачхаьлкхенга юрта боахама продукташ йохкара план тIеxкхоачашъе а ер шу зе доацаш чакхдаккха а.

Уж декхараш кхоачашдара доаттабеча къовсаме хьалхарча мугIарашка ба тха коммунисташ. Цхьабола коммунисташ отделенешта, фермашта, комплексни бригадашта керте латт, цар дика бу шоай болх, совхоза берригача болхлошта хьокхам лу. 1964 шера хьалхарча квартале пачхьалкхенга дулх дохкара план 171 процент кхоачашъяьй тха коллективо, 120 процент кхоачашъяьй шура йохкара план. Кхашкара балхаш дераша лоаццача хана дIайийра хьалха юв культураш, дика тоадаьча лаьтта дIаюврагья хьажкIаши шекара свеклаи.

ЧIоагтIа теркам тIабохийт партийни организаце къахьегамхой лаьттанцарча балхий культура лакхъяра, лакха квалификаци йола кадраш кийчъяра. ДIадахача Iай, йоах оратора, агротехнически дешар Iомадеш 200 саг хиннав совхозе, 39 механизатор кийчваьв совхоза инженерно-технически болхлоша. Геттара дика гIулакх лерхI оаха хIанз тхоай механизатораштa юкъе нохчий кхалнах хилар. Белгалдаккха дезаш да совхоза болхлоех 140 саг болх бешшехьа а юкъерчеи лакхерчеи дешара заведенешка дешаш хилар а.

Коммунистически парте юрта боахама къахьегамхошта хьалхашка оттадаь декхараш толамца кхоачашдара шоай хьинар кходергдолаш бац «Красноармейский» совхоза болхлойи специалисташи, йоах оратора ше къамаьл даь воалаш.

Трибуна тIа воал Сунженски района «Победа» яхача колхоза председатель нов. **Емельянов.** Тха боахама гIулакхаш дика латтара бахьан да производства материальни рузкъа

(ДIахододар 4-гIча оагIо тIа).

ДИКА ТЕРКО Е ЮХХЬАНЦАРЧА ПАРТИЙНИ ОРГАНИЗАЦЕЙ, ТОАБЕ ЦАР БОЛХ!

КПСС Нохч-ГIалгIай обкома пленумера

(Йистедоалар. Долалур 3-гIча оагIо тIа).

хьакхоллача болх беш дукха коммунисташ хилар. Коммунисташа дика кхоачашду шоашта тIадилла гIулакх, хьалхашка латта декхараш кхоачашдара цар оарцагIбоах къахьегамхой, партеи правительстваи решенеш шерра дIайовзийт.

Парторганизацеша, белгалдаьккхар нов. Емельянова, — керттера теркам тIабохийт юртбоахама продукташ яхареи уж пачхьалкхенга йоахкареи планаш социалистически декхараш кхоачашдара. Ши-шегIа хинна хIама дац тха боахамо пачхьалкхенга дулх дохкара хьалхарча квартала план толамца кхоачашъяр. «Победа» яхача колхоза парторганизаце чIоагIа терко ю комсомольски организаце болх тоабара, кагирхой вахара дешашта. Обществени доалахье лораеш дика болх бу комсомольски посташа.

Цу дерригне а новкъостал ду порядок оттаяра, къонача тIехьенна кхетам балара. Парторганизаце бокъонца йола гIонча я комсомол.

Нов. Емельянова дIахо дийцар колхоза боахам дегIабоалабара кхоачашде лерхIаш йола гIулакхаш. ХIанз беррига колхозхой оарцагIбаьннаб кхашкара балхаш сихагIа чакхдахара.

Коммунистически къахьегама тIехьара социалистически яхь вIаштIехьйоаккхаш а хьалхарча мугIарашка латт коммунисташ. Социалистически яхьа юкъеяхай производства еррига участкаш.

Социалистически яхьа итогаш ювц паркома заседанешка, партийни собранешка, уж кепа етт многотиражни газета тIа, хьалъетт хьокхама доска тIа.

Колхозе чIоагIа терко ю кхетама балха, юртбоахама къахьетамхошта культурно-бытови гIулакхаш дара. Тха колхозе я берий беш, пионерий лагерь, дика тоаяь кхашкара станаш, медицински пункташ, дика столови, партийни коллектив.

Парткомо чIоагIа къахьег производствана керда техника юкъеккахьара, иштта чIоагIа терко ю дикагIа йола методаш балха юкъеяхьара а.

ТIайийца планаши социалистически декхараши дизза кхоачашде предприятей, колхозий, совхозий коллективаш оарцагIъяхара, района къахьегамхошта коммунистически кхетам балара, аьлар КПСС Наьсарен райкома секретара нов. **Цолоева**, — парте райкомо цахаддаш лакхбу юххьанцарча партийни организацей лоархIам.

Оаха дика кхетаду, района хьалхашка латта декхараш дизза кхоачашде йиш йоацилга, нагахьа санна еррига юххьанцарча партийни организацеша шоай организаторскии, политическии, боахамеи болх цIенхаштта тоа ца бойя.

Нов. Цолоева белгалдаьккхар, хIанз юххьанцарча партийни организацешта керте латтараш дукхагIбараш керда нах болга. Керда хержача 28 секретарах эгтара хьалха херзжа ва 16 саг, хIаьта цу даькъе еррига совхозий партийни организацей секретараш а болаш. Цудухьа оаха къаьстта терко ю секретарашта новкъостал лоаттадара. Парте райкомо каст-каста семинараш ю царца.

КПСС райкома секретараши, бюро членаши каст-каста хул партийни организацешка, цигга царна новкъостал ду. Масала, парте райкомо чIоагтIа техкар «Грозпромстроя» № 11 йолча гIишлой-монтажни управлене, «Электроинструмент» яхача завода, иштта кхыйолча предприятей юххьанцарча партийни организацей болх. Парте райкомо новкъостал дир цу партийни организацешта производстве нийса коммунисташ дIаоттабе, мастерий лоархIам лакхбе. Из бахьан долаш дикка тоабелар промышленни предприятей болх.

КхоалагIча районни партийни конференце оттаяь критически замечанеши предложенеши кхоачаш а еш, КПСС райкомо, юххьанцарча партийни организацеша парте Уставахи, Программахи, иштта кхыдолча дешаехи дукхагIа совещанеш ю къонача коммунистащца. Цу совещанешка къамаьлаш ду райкома секретарашa, отделий заведующеша. Иштта вIашагIъехк кустови совещанеш а.

Райкоме вIашагI а ехка болх беш я методически совет, парте хьачуэцарий гIулакхага хьалхагIа хьожаш йола комисси. Ерригача отделашка чIоагIбаьб штате боаца инструктораш. Бюро а партийни собранешка а дикагIа кийчду дешаш. Цун бахьан да уж кийчдеча хана шерра актив юкъеозаш хилар. Парте райкомои юххьанцарча партийни организацешеи йоккха терко ю кадраш харжара, уж дIаоттаяра, царна кхетам балара. Совхозий беррига директораш лакхехьареи, чакхъяккханза лакхехьареи образовани йолаш ба. Отделеней дукхагIбола управляющеш ба чакхъяккханза лакхехьареи специальни юкъереи образовани йолаш. Совхозийи колхозийи юххьанцарча партийни организацешка хержаб юртбоахама специалисташ.

Парте райкомои юххьанцарча партийни организацешеи баьча цу беррига балхо торо хилийтар промышленноста, юртбоахама гIулакхаш тоаде. Хьайбай продукташ йохкара укх шера хьалхарча квартала план еррига районе гIолла лаьрхIача кхоачашъяьй: шура — 132 процент, дулх — 114 процент. ДIадахача шера хьалхарча квартале даьккхачунца нийсдича 620 центнер дукхагIа даьккхад дулх, хIаьта шура — 2284 центнер.

Хьалхарча квартала производственни план кхоачашъяьй мельзаводо, Наьсарен автотранспортни боахамо, лесхозо, Наьсарен аьшканаькъа станце, иштта кхыча предприятеша а.

Цхьабакъда, даьчох тоъам бе йиш йолаш дац гIулакх. ХIанз а лоха ба организационно-партийни балха боарам, ший ханнахьа чакхъяхац партийни собранеш цхьайолча юххьанцарча партийни организацеша. Цхьабола коммунисташ хьалхашкарча мугIарашка латтац. Районе я тIехьаюса колхозаш а совхозаш а. Цхьайолча предприятеша кхоачашъяц продукци арахецара план, промышленносте а юртбоахаме а лакха да продукци хьаяккхарга дIадодар.

Бехктокхаме дакхараш да юртбоахама хьакъехьа хIанз тхона хьалхашка латтараш. Дерригa низаш тIадерзадаьд оаха продуктивность лакхъяра, юртбоахам сихагIа дегIабоалабара. Промышленносте тхо декхарийла да ритмични болх белга Iалаштде, хIара предприяте квартала, бетта план кхоачашъергйолаш гIулакх вIаштIехьдаккха. ТIагIертта къовсам лоаттабе беза арахецача продукце дикал лакхъяра.

Ший къамаьл йистедоалаш,— нов. Цолоева йоах, — Наьсарен районни партийни организаце де мел дезар дергда дIахо юххьанцарча партийни организацей болх тоабара, дерригача боахамаша, предприятеша семилетка тIеххьарча шера тIайийца социалистически декхараш дизза кхоачашдергдола болх вIаштIехьбаккхара.

Доккха а бехктокхаме а декхараш да, йоах КПСС обкома секретара нов. **Дорохова**, боахам дегIабоалабара пачхьалкхен план а болхлошеи колхозхошеи укх шера тIайийца социалистически декхараш кхоачашдара 1965 шера республика партийни, советски, боахама организацешта хьалхашка оттадаьраш.

Дукха ха йоаццаш хиннача КПСС ЦК Пленумо белгалдаьха юрта боахам дегIабоалабара динза даргдоаца гIулакхаш кхоачалдара овлангара тоабе безаргба еррига партийни, советски, комсомольски организацей болх, хIана аьлча боккха ба партийни пачхьалкхении аппарата еррига звеношка дисциплина чIоагIъяра, тIадилла гIулакх кхоачашдара хьакъехьара хIара болхлочун бехктокхам лакхбара, партеи правительстваи директиваш кхоачашъяра тIехьа лоаттабу, къовсам тоабара даькъера юххьанцарча партийни организацей лоархIам.

Партийни организацешта доккха новкъостал ду халкъа контролераша. Партийно-пачхьалкхен тIахьожама системе Iалаьмате лоархIаме звено а хинна дIаэттаб цар болх. Дукхача районийи городийи партийни комитеташа, юххьанцарча партийни организацеша хадданза кулгалду халкъа контролерий балха, царна новкъостал ду, халкъа боахама декхараш кхоачашдеча царех пайда эц. Масала, партийно-пачхьалкхен тIахьожама комитетаца цхьана дика новкъостал ду гIонна йолча группаштен посташтеи Грозненски райкомо. Цу района колхозашка, совхозашка, предприятешка вIашагIъеллай 706 коммунисти парте боацараши юкъе бола 180 гIонна йола группеи пости, активисташа дешалга вIаштIехьдаьккхад. Квартале цкъа а шозза хан-ханнахьа семинараш ю, цига къамаьлаш ду райкома секретараша, бюро членаша райисполкома кулгалхоша.

Новкъоста Дорохова хоадамболлаш дола масалаш а кхувлаш хьахьекхар гIонна йолча группаштеи посташтеи партийни организацеша бокъонца кулгалдеш хилча халкъа контролерий болх мишта тоалу.

Цхьабакъда, массанахьа а дац гIонна йолча группаштеи посташтеи доагIача тайпара кулгал, цудухьа цар дукха дешаш принцип йоацаш къостаду. Из ала доагIа Шаьла, Наурски, Ачхой-Мартана, Советски, цхьайолча кхыча райкомий балхах.

Парте райком декхарийла я, йоах оратора, партийно-пачхьалкхен тIахьожама гIонна йолча группашкеи посташкеи латтача гIулакхах бола партийни организацей секретарий бехктокхам лакхбе, цу группайи постийи болх партийно-организационни балха лоархIаме участок лархIа.

Партийно-пачхьалкхен тIахьожама комитетащца цхьана чIоагIъе еза уж группаши посташи, цу органаша бокъонца болх бергбола гIулакх вIаштIехьдаккха деза.

Дош лу Грозненски районерча «Советская Россия» яхача колхоза председатела **Абдусаламовна**. КПСС ЦК мартовски Пленум хинначул тIехьагIа, йоах цо, холуш дикагIа болх бе баьннаб тха колхозхой, чIоагIлуш йоагIа дисциплина. Ханнахьа дIайийнай оаха хьалха юв культураш, хIанз кхейисараш дIае лаьтта кийчдеш да тхо.

ДIахо нов. Абдусаламова дийцар дIаяхача замах юхедисача зуламерча гIулакхаща лоаттабу къовсам чIоагIбара даькъерча партийни, советски, комсомольски организацей декхарех. Цхьабола коммунисташ ба вай, йоах цо, дынаца, дIаяхача замах юхедисача кхыча харцахьарча гIулакхаща къовсам лоаттабе раьза боацаш, мурдашеи моллашеи шоаех хIама алар кхераш. Цу тайпарча наха моттиг яц парте. Коммунист кIоаргга идейнии, политическии дешашта принципиальни волаш, марксизма-ленинизма духьал мел долчунца машар боацаш хила веза. Дерригача тIехьадисача гIулакхаща лоаттабу къовсам партийни, советски, комсомольски организацешка гIолла, актив юкъе а озаш лоаттабе беза. Цхьанаш дитара болх а лелабе беза царга гIолла, дына фанатикех пайда баргбац цу гIулакха а.

Трибуна тIа ва КПСС Грозненски горкома секретарь нов. **Латышев**. 22 эзар коммунист чу а воагIаш йола 525 юххьанцара партийни организаци я городе, йоах цо. хIара денна партийно-политически а организаторски а болх бу цар къахьегамхошта юкъе.

КПСС ЦК мартовски Пленум хиначул тIехьагIа дикка тоалуш боагIа партийни организацей болх, совдул коммунистий хьинар. Цхьабакъда, цхьайолча партийни организацеша хIанз а боагIача тайпара бац къахьегамхошта юкъе болх. Коммунисташ производстве а вахаре а хьокхам луш ца хилар, цар шоай производственни нормаши заданеши кхоачаш ца яр, къахьегама дисциплина телхаяр новкъахеташ яц уж. Бахача наха эша бытови гIулакхаш дара а валови продукци арахецара а план кхоачашъяц, масала, № 4 горбыткомбината коллективо. Хьалаш иштта нийсдалар новкъадолчоа тара дац нов. Дмитриев керте латтача комбината партийни организаце латта гIулакхаш. Укхаза каст-каста брак ю, къахьегама дисциплина лоха я, прогулаш ю. Кхычахьа а да цу тайпара гIулакхаш.

Городерча цхьайолча партийни организацешка партийно-политически болх ледара латтара эггара хьалха бехке бараш-м уж партийни организацеши цар секретараши ба, амма юстара латта йишйолаш яц укхаза парте райкомаши горкоми. Цар лерттIа новкъостал дац партийни организацешта кадраш хьахаржа, царна кхетам бала.

ДIахо оратора дувц юххьанцара партийни организацеш кулгалдеча кадраща Iалашъяраи цар организационно-партийни а политически а болх тоабараи парте горкомо, районни комитеташа беча балхах. Партийни организацешта кулгалдечара керттера кхоачамбоацараш, йоах цо, юххьанцарча партийни организацеша Iоьь дикагIа йола опыт массанена а дIайовзийтареи из балха юкъеяхьареи гIулакха бокъонца йоакхо ца яр да.

Шоашта хьалхашка латта декхараш творчески кхоачашдеш партийни организацеш кIезига яц городе. Наха политически кхетам лугa, хьалха латтарий опыт балха юкъехьолга, коммунистически къахьегама тIехьара социалистически яхь вIаштIехьйоаккхилга, продукце декал лакхъелга дика вIаштIехьдаьккхад, масала, Грозненски крекинг-завода, нефтемаслозавода, химически комбината, Новогрозненски ТЭЦ, ремонтно-механически завода, Грозный яхача станце, «Красный молот» яхача завода, дуккхача кхыча предприятей партийни организацеша.

Цхьабакъда, дукхагIа долча даькъе города партийни организацей секретарий семинарашкеи совещанешкеи мара ювцац цар опыт. Цар дика опыт Iомае декхарийла я партийни комитетий отделаш, из дIайоаржаяра оарцагIа довла декхарийла да республикански газеташ, радио, телевидени.

ЧIоагIа теркам тIабахийта дувц нов. Латышева партийни балха юкъе шерра общественни хьисапе йоалаярах. Иштта теркам тIабахийта дийцар цо къахьегамхошта коммунистически кхетам балара, политически дешара идейни боарам лакхбара дешаш. Партийни пропагандах доала беркат лакхдара пайда ийбеча дуккхача формашта юкъе эггара дикагIа ярех лоархIаш я кадранта экономически образовани ялар, производства эффективности рентабельности лакхъяр, продукцега дIадодар лоахдара, продукце дикал лакхъяра, арахецa хIара изделии пайда луш хилийтара дешаш Iомадайтар. ЧIоагIа теркам тIабохийт партийни организацеша производства хьалха латтарийи новаторийи опыт йоаржаяра.

Цхьабакъда, еррига партийни организацейи пропагандистийи тарлац политически дешар дикагIа беркат даргдолчча тайпара вIаштIехьдаккха, болхлой, инженерно-техническии болхлой къахьетама а творчески а хьинар лакхдара по ю влияни кIоаргга хилийта. Горкома, райкомий, партийни организацей декхар да дIадахача дешара шера хинна гIалаташ теркал дар, беррига низ вай кадрай теоретически кийчои идейни закалкеи лакхъяра тIаберзабар.

КПСС ЦК октябрьскии ноябрьскии Пленумий решенеш кхоачашъеш, аьлар ВЛКСМ обкома секретара нов. **Голыгина**, — республика комсомольски организацеш юха а вIашагIъехкай территориально-производственни принципах. Цар хIанз хоадамболлашегIа а кхетамца а дакъа лоац производстве. Ер шу дIадолалуш болх бе йоаленнай Карабулакски газобензинови завод, нефтемаслозаводера парафин доаккхаш йола шоллагIа аргIа, крекинг-завода 21-1 а яха установка. Уж еррига а комсомольски ударни гIишлош я. Ерригсоюзани ударни комсомольски гIишло йола Грозненски химкомбинатера синтетически этилови спирт доккхаш йолча цехий шоллагIа аргIа хьалъеча болх беш хинна гIишлойи монтажникийи кагирхой коллективаш ВЛКСМ ЦК решенех юкъейихьай «Семилетка къахьегама гIулакхий летописа». Коммунизм хьалъечун моральни кодекс вахара закон а хинна вола саг дегIавоагIа, керда отношенеш хьахула, наьха оамалаш чIоагIлуш йола моттиг а хинна дIаэттай ударни комсомольски гIишлош.

Доккхий толамаш даьхад юрташкарча комсомольски организацеша а.

Ховш ма дий йоах. нов. Голыгина, комсомольски организаце болх дика лелар дукхагIча даькъе партийни организацеша царна кулгалдарах тийша долга. Цу хьакъехьа по укх тайпара масал доаладу. Грозненски нефтемаслозавода комсомольски организаци республике дикагIчарех лоархIаш я. ХIанад из иштта? Предприяте партийни комитето (парткома секретарь нов. Захарченко) цахаддаш терко ю комсомола балха. Цо новкъостал дир цунна комплексни экономически эффективность бахьан яьржача яхьа лоархIаме моттиг хьалаца. Парткомо массаза хьаллоац къонабарий инициатива.

Нов. Голыгина укх тайпара масалаш а кхийлар. Шелковской района «Красный пахарь» яхача колхозе дIадахача шера август бетта денз цхьаккха комсомольски собрани хиннаяц, ВЛКСМ комитето цхьаккха а заседани яьяц. Укх тIеххьарча 9 бетта цига комсомоле хьачунийцавац цхьаккха саг, колхозе дукха кагирхой боллашехьа а. Цу боахама партийни организаце секретарь нов. Ахмедов вIалла теркал деш а вац комсомола гIулакхаш. Цу тайппара факташ кIезига я, бакъда, новкъа дале а, хIанз а йолаш я.

Коммунистически парте, аьлар нов. Голыгина, доккхий декхараш оттаяьд комсомола хьалхашка. Республика комсомоло уж декхараш толамца кхоачашдергда. Партийни организацеш декхарийла я шоай къонача гIончашта цахаддаш новкъостал лоаттаде, хIара денна кагирхой йоакхо е.

Къамаьл ду парте МалгIабика горкома секретара нов. **Санькос**.

Тха городской партийни организацена, — йоах цо, — чуйоагIа 50 юххьанцара партийни организаци, хIаьта царех 16 парторганизаци йолча вIашагIъехкай партгруппаши цеховой партийни организацеши. Парте горкомо ший балха тIа цахаддаш оагIув лувц царца из массаза а гIерт коллективашта юкъе хила, материальнии духовнии рузкъаш хьакхоллача. Оаха юххьанцарча партийни организацешкара хьадехар да, пачхьалкхен планаш кхоачашъергйола, рентабельность, производства культура лакхъергйола, болхлой бытови хьалаш тоадергдола гIулакхаш кхоачашдеча цар хьинаре дакъа лацар. Беррига организационно-партийни идеологически болх тоабар духьа КПСС горкомо хIанз теркам тIабохийт юххьанцарчеи цеховийи парторганизацей секретараш, партгруппоргаш нийса дIаоттабараи царна кхетам балараи. КПСС горкомо лаьрхIа леладу юххьанцарчеи цеховийи парторганизацей секретарашта, партгруппоргашта семинараш яра гIулакх. Семинаршка Iомаду партийни балха план оттаяра, партийни собранеш кийчъяра а уж чакхъяхара а, партийни боахам лелабара, парте мугIараш дегIадоаладара, къонача коммунисташта кхетам балара, коллективаш; нах бахаш болча моттигашка массово-политическии кхетам балареи болх тоабара дешаш, иштта кхы а. Цу семинарашка дунен халкъашта юкъерча гIулакхех, района мехкдаьтта промышленность, юртабоахам дегIабоалабара перспективаех лекцеш еш.

КПСС горкома бюро дувца дукхагIа увттаду юххьанцарча парторганизацей, партийни групай балха дешаш.

Юххьанцарча партийни организацеша хIанз лерттIа чакхйоах партийни собранеш, коммунисташа лакхбаьб шоашта тIадиллача гIулакха бехктокхам, дукхагIа нах хьайиьбаьб парте. 1964-ча шера городской партийни организаце хьаийцаб 138 саг, хIаьта укх шера хьалхарча квартале кхы тIа 41 саг. ДукхагIча даькъе парте хьачуийцараш ба керттера профессеш йола болхлой. Укх тIеххьарча хана парте МалгIабика городской комитето дикка гIулакхаш кхоачашдаьд «Кавказ» яхача колхоза, иштта совхозий юххьанцарча партийни организаце болх тоабара. КПСС ЦК мартовски Пленума итогаш ювцаш укхаза яьй партийни собранеш. Цига юрташкарча коммунисташа боахама хьалхашка латта декхараш кхоачашдара къахьегамхой оарцагIбоахаш, цар материальни безам совбоаккхаш йола практически мероприятеш оттаяьй.

Семилетка тIеххьарча шера МалгIабика района юртабоахама къахьегамхой дукха болх бе беза ялатий культура лакхъяра, дулх, шура, иштта кхыйола хьабай продукташ дукхагIа яхара. Иштта чIоагIа къахьега деза бахача наьха культурно-бытовой хьалаш дизза кхоачашдара, торговле болх тоабара, къахьегамхошта коммунистически кхетам балара, культурно-просветительни учрежденей лоархIам лакхбара. Уж дерригa чоалхане декхараш МалгIабика коммунисташа кхоачашдергда КПСС ЦК октябрьски, ноябрьски, мартовски Пленума решенешца хьалхле а лелаеш.

Цул тIехьагIа къамаьл даьча Нохч-ГIалгIай метта, историе, литература Iилма-тохкама института директора нов. **Саламова** дийцар идеологически балха дешаш, къаьстта дIаяхача замах юхедисача зуламерча гIулакхащца лоаттабеча къовсамах. Совещанешка, актива собранешка, пленумашка кIезига дувцац вай, йоах оратора, тIехьадисача гIулакхаща лоаттабеча къовсама дешаш. Цу даькъе цхьадола толамаш а даьхад вай. Цхьабакъда, тIехьадиса гIулакхаш леладеш бола нах хIанз а болаш ба вайна юкъе. Цудухьа дIаяхача замах юхедисача гIулакхаща къовсам лоаттабара дешашта чIоагIа теркам тIабахийта беза.

Ала дезаш да, вай цхьаболча коммунисташа из кхетадеш ца хилар а цу тIехьадисача гIулакхаща къовсам лоаттабара метта уж хьаллувцаш хилар а. Цу тайпарча коммунисташа дина духьала хIама алац, эзди доацаш лерхI цар дына хьалха латтараша бехк боаккхаргбола хIама дар. Ленина, коммунизма гIулакхала дезагIа лерхI цар мурдий тхьамадаша яхар дар. Сона хетачоах, цу тайпара коммунисташ парте ца хилча бакъахьа ба, уж бакъахьа ба мурдащца, моллащца хилча. Иштта оттаде деза из дош.

Вай кагирхой, интеллигенци, цкъаза коммунисташ а шоашта тIехьабаха гIерт дына хьалха латтараш. Шоай хур ду цар вай культурни прогресс нах талхар да ала гIерташ.

Вай воашта могар ду йиIигашка дешийта гIерташ. ЙиIигашка ца дешийта гIерташ шоай хур ду мурдаша а. Масала Шаьла районе провокационни хабараш арадаьхар цар лакхерча классашка деша йиIигаш хархаьа лел аьнна. Цу тайпара провокаци хиннай Закан-Юрта. Ужжамо дола гIулакхаш теркал де деза партийни организацеша.

Националистически гIулакхаш къаман традици я ала гIерташ ба ды лелабераш. Цу тайпара уйлаш йолаш ба цхьабола вай интеллигенташ а. Из да дынах юхедисараща лоаттабу къовсам къаман традицещца лоаттабеш ба ала гIертилга. Цу тайпара йола маневраш гучаяха а уж хабараш дувцараш моллагIаш бале а совцабе а беза.

Вай юрта бахача наха юкъе беча кхетама балха эггара чIоагIагIа духьал латтараш мурдий тоабаш я. Цудухьа мурдий тоабашта духьалара къовсам чIоагIа лоархIам болаш ба. Цул совгIа хала а ба царцара къовсам, хIана аьлча организацеш я уж. Вай декхар да уж организацеш идейно йохаяр. Мурдий секташа фу леладу ха, уж мишта дIайоахаргья хьажа деза.

Вай республикера керттера вирд, кунта-Хьажий дар да. БатIал-Хьажийи Баматгире-Хьажийи мурдаш, цхьайола кхы тоабаш цунах хьаьна я. ХIара юрта, йоккхача юрта хIара квартале я мурдий тоабаш, керте латташ тхьамадаши туркхаши а болаш. Цар дисциплина чIоагIа я. Нагахьа санна мурд зерате ца веча цуна гIод тох. Иштта чIоагIъю цар шоай тоабаш.

ХIанз а сецабац «дика» нах боахкача моттигашка зерате ухараш а. Бакъда, кIезиг-м беннаб уж, хIаьта а. дикка нах ба цига ухаш. Керда зераташ хьаделлаш моттигаш а я вайцига. Масала, Курчалой.

Иштта болх беш ба мурдаш. Партийни организацеш хьажа еза цар леладечунга, царна духьалара къовсам чIоагIбе беза.

ДIаяхача замах юхедисаращца лоаттабу къовсам бувцаш чIоагIа теркам тIабахийта беза кагирхошта кхетам балара. Цу балхаца а дукха кхоачамбоацараш да вай. Партийни организацеш а школаш а оарцагIъяла еза цу гIулакха. Укхаза боккха лоархIам болаш да педагогаш дика хилар. Цхьабакъда, вай школашка беррига хьехархой бац шоай декхар бокъонца кхоачашдеш. Цу гIулакхага хьажа деза.

Дуккхача республикашка керда обрядаш йоаржаю юрташка. Вайцига из гIулакх эсала лел. Вай юрташка маьждигаш дац, цудухьа шоай беррига болх саг веннача а иштта кхыча гIулакхашта а нах вIашагIкхийттача моттигашка бу мурдашеи моллашеи. Партийни организацеш хьажаш цар леладечунга. ХIаьта цхьабола коммунисташ шоаш таьзета бахача моллана тIехьа кулгаш хьал а айдийя латташ хул. Из вIалла мегаргдолаш дац. Коммунист массанахьа коммунист хила веза. ЧIоагIа теркам тIабахийта беза юрто бытови обрядаш хьаяра, иштта мара дIайоахалургьяц къаьнаяраш.

Кхалнаха юкъера болх тоабара юххьанцарча партийни организацешта хьалхашка латта декхараш дувцаш къамаьл дир КПСС обкома кхалнаха юкъера беча балха отдела заведующе нов. **Межидовас**. Республике геттара дукха кхалнах ба, — аьлар цо, — боахамеи общественни вахара лоархIаме йолча участкашка, Iилман, культура учреждененшка геттара дика болх беш. Республике дукха ба цIи хеза бола кхалнах. Уж къахьегаш ба халкъа боахама дерригача доакъошка. Цхьабакъда, хIанз а дукха кхоачамбоацараш да кхалнаха юкъе беча балхаца.

Юххьанцарча партийни организацеша лерттIа терко яц колхозашка, совхозашка, предприятешка лоархIамегIа йолча участкашка кхалнах хьожабара. Цу гIулакха къаьстта теркам тIабахийта беза.

Нов. Межидовас иштта белгалдаьккхар болх беш болча кхалнаьха хьашташ дизза Iалашде дезаш хилар. Тоабе беза яслешка, столовешка болх беш болча кхалнаьха къахьетам аттача боаккхаш йолча предприятей болх. Цо дийцар кхалнаха юкъе беш болча политико-кхетама балхаца дола кхоачамбоацараш. ДIаяхача замах юхедисача вочa гIулакхаща тIагIертта къовсам лоаттабац цхьайолча моттигашка. Республике хIанз а йолаш я дуккха истий кхийла, тоам боахаш мехкарий дIатийнна, ханал хьалха мехкарий маьре ахийта моттигаш. Вай цкъаза бокъонца къовсам лоаттабац цу тайпарча ийрчача гIулакхащца. Щенхаштта къовсам лоаттабац царца суда, прокуратура органаша а.

Ший къамаьл йистедоалаш нов. Межидовас белгалдаьккхар, юххьанцарча партийни организацеша кхалнах общественнии политическии вахара юкъеозара, цар вахар хьал тоадара цахаддаш терко е езилга.

Дош лу «Старогрознефта» НПУ партийни организаце секретара нов. **Естюковна**. Цо дувц шоай производственни участкашкарча партийни группай балхах. 34 я тха уж, йоах цо. ЧIоагIа новкъостал ду цар болх тоабара. Къаьстта дика болх бу нов. Мурадян керте латтача партгруппо. ДIадахача шера социалистически яхье шозза хьалхара моттиг яьккхар цо, дика къахьегаш ба цигара коммунисташ, уж массазза а хьалха хул.

ЧIоагIа теркам тIабохийт парткомо а партийни организацеша а парте мугIараш дегIадоаладара. ДикагIа бола болхлой, производства новатораш ба оаха парте хьачуувзараш, духьал укх шера хьайийцав оаха 15 саг.

Дика хьож партбюро а промыслай партийни организацеш а производстверча коммунисташа шоай роль лакхъяра а цар шоай уставни декхар кхоачашдара а дешашка. 1964 шера дуккхазза дийцад уж парткома а юххьанцарча партийни организацей а собранешка.

ЧIоагIа теркам тIабохийт тха партийни организацеша партийни собранена. Цига лоархIаме дешаш дувца гIерт, уж бокъонца кийчду, собране ду соцамаш кхоачаш мишта ду хьеж. Цудухьа дика чакхъювл собранеш. Тайп-тайпара дешаш дувц цу собранешка. Дукха ха йоаццаш дийцад мастера лоархIамах дола дош. ХIанз мастера лоархIам лакхлуш боагIа, тоалуш латт мастеращца бу болх а.

Партийни организаце теркам тIабохийташ гIулакх да отчетни собранеш йолча хана кертагIдаьха хинна дешаш мишта къоастаду хьожилга.

Партийни организацешка я администраце беча боахама балха тIахьожам лоаттабу комиссеш. Царех дукхагIа яраша дика бу болх. ЛоархIаме дешаш да цар шоай теркам тIабохийтараш.

Цхьадола балхаш тха дика леле а, йоах ораторо, дикка кхоачамбоацараш да тха балхаца. Боахамий кулгалхоша партийни организацешка ца а хоатташ дIа-юха хьежабу коммунисташ, кхы гIулакхаш леладу. Уж кхоачамбоацараш дIадаха деза. Цу гIулакха новкъостал ду тхона райкомо. Дийцача дешах КПСС обкома Пленумо соцам тIайийцар.

Редактора зам. А. А. МЯКИЕВ

ГIулакхаш тоалуш доагIа

Продукци дикагIа хилийтар духьа къовсам лоаттабар — социалистически производства закон да, хIара предприяте а еррига промышленноста а хьалхарча аргIанара декхар да.

Боккхача лоархIаме, да халкъа дукхагIа эшача товарий дикал лакхъяри ассортимент шеръяри.

Нийса да советски потребитело швейни хIамаш дикагIа хилийта яхаш вайгара дIадехараш, хIаьта бахача наха тIа-тIа дукхагIа дIадехаш дола уж хIамаш, хоатташ доаца товар торговлена юкъе ца а ухийташ, дизза кхоачашдар тха декхар а да.

Ди техь дикагIа хул Грозненски швейно-трикотажни объединене предприятешка арахеца продукци, хIаьта а, потребителю дIадехараш кхы а доккхагIа да. Грозненски швейно-трикотажни объединене арахеца продукци дикагIа хилийтар духьа къовсам лоаттабу еррига участкашка, кIадаши кхыйола материалаши хьачуэцаргара дIайоласенна кийчача продукцена маркировка, упаковка ярга, дIаяхьийтарга кхачалца йолча производственни процесса еррига звеношка. ОТК контролераша лоаттабаь Iац арахецача продукце дикал мишта хьожаш лоаттабу тIахьожам. Продукце дикал бахьан долаш лоаттабеча къовсаме боккха болх бу операцешта юкъерча контролераша бола лелача хана брак йолеи кхоачашъянза йисаи продукци технически тIахьожама отделага дIа ца а кхоачийташ, йистеяьнна операцеш мишта хиннай хьожаш болча звеньевойна. Операцешта юкъера контролераш уж массаза а шоашта тIадилла гIулакх цIена кхоачашдеш бола квалифицированни болхлой ба. Швейно-трикотажни объединене коллективо чIоагIа хьаллаьнар продукци дефект йоацаш арахецеи йоагIаше а ОТК-ага дIаялеи аьнна саратовцаша даь кхайкарал.

Дефект йоацаш болх бара метод юкъейоалаяра керда система шерра пайда эцаш я объединене массе а филиалашка. «Балхах дог лазар дикагIа вола контролер ва» яхача коммунистически принципагара хьайоагIаш я продукци деффект йоацаш кийчъяра система.

Объединене кердача системах беш бола болх партийни организаце кулгалца, коллективе шерра социалистически яхь йоаржаяра ларда тIа беш ба. 1964 шера сентябрь бетта профсоюзни организацеца яьча шеррача партийни бюро тIайийцар швейно-трикотажни объединене дефект йоацаш продукци кийчъяра метод юкъейоалаяра гIулакхаш.

Цига тIайийца еррига мероприятеш ши бутт балалехьа производстве чакхъяьхар, йоккха экономически эффект а хулаш.

ХIанз объединене ди тIехь дукхагIа юкъекхухь дефект йоацаш продукци арахецара метод.

Социалистически яхь мишта лел хайтар духьа массайолча участкашка къаьстта графикаш хьалъувхк, йолдаше чакхъяьнна продукци исполнителаща дIаялара показателаши хIамаш тоае юха чу массаза еннайи хIара денна цар тIа хьа а гойташ.

Участкай болхлошца техминимум яьй цар квалификаци лакхъяр духьа, берригача болхлошта аттестаци яьй, хьайоахаш пхи талон тIа а йоаллаш аттестаташ деннад берригача болхлошта. Тарифно-квалификационни комиссе аттестаташ дIалуча хана хIара болхлочун знанеш миштай а хьожаш разрядаш тийннай.

Дефект йоацаш продукци хьаяра метод юкъеяккхаро хIара болхлочун ший балха хьалхара бехктокхам лакхбаьб. Продукци цехе чухьа юхателилга кIезигагIа хул хIанз. Дефект йоацача методах эггара хьалха болх бе болабеннача мастерий М. Н. Новиковай, А. И. Силинай, Л. М. Никитинай, Л. Д. Григорьевай, З. И. Гришковай, Л. Г. Тисейкай, В. Е. Мельниковай, Е. Р. Шабановай участкашка продукци цехе чухьа юхателилга 5 процент кIезигденнад.

Цу участкай болхлоша Тримашкинас, Гладышевас, Шабировас, Радченкос, Исаджаняна, Мальсаговас, Будаевас, дуккхача кхычар цкъа хьаяь хIамаш кхы цIаькха юха тоае ца езаш болх баьб 6 бетта.

Еррига объединени хьайицача продукце дикал лакхъенна хилар гуш да. Нагахьа санна 1964 шера 1 квартале продукци сортех йоагтIача тайпара хилийтара план еррига объединене гIолла кхоачашъянза а йисаяле (план 94.5 процент йолча метте, бокъонца кхоачашъяьр 89,7 процент), продукци цеха чухьа юхателилга 10 процент а хиннаяле, дефект йоацаш болх бара метод юкъеяьккхачул тIехьагIа продукце дикал чIоагIа лакхъелар. 1965 шера 1 квартала сортноста план 95,9 процент кхоачашъяьй, цехе чухьа продукци юхатетелилга 2,9 процентага кхоачаш кIезигденнад.

Производствана юкъейихьай 105 керда модель, уж 1964 шера 1-ча квартале хиннарел 20 модель дукхагIа я 1964 шера 1-ча квартале сортность лоха хиларах хинна зе 20 эзар сом дар. Дефект йоацаш болх бара метод юкъеяьккхачул тIехьагIа, 1964 шера IV-ча квартале 13 эзар сом мара хиланзар зе. ХIанз, еррига предприятешка дефект йоацаш болх бара метод юкъейоалаяьча хана, швейно-трикотажни объединенена 2 эзар сом пайда хиннаб.

Объединене коллективаша безам тIабаха къовсам лоаттабу дефект йоацаш хIамаш хьаяра метод юкъеяккхара а кхы юха тоае ца езаш йоагIаше а уж ОТК дIачуялар а духьа, хIана аьлча из метод юкъейоалаяро новкъостал дергда тхона хьалхашка оттадаь декхараш сихагIа кхоачашдара.

Т. МЕЛЬСИТОВА,
швейно-трикотажни объединене ОТК начальник.

ЛадувгIа, хьажа

РАДИО: 6.30 — Нохч-ГIалгIайчен лаьтта леладерхо яха передача (эрсий меттала). 6.45 — Ашараш. 7.10 — «Грозненский рабочий» «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.20 — Хоамаши передачай программеи. 8.15 — «Сердало» газета овгIонаш тIара. 8.25 — «Чарахь» яха Саидов Ахьмада дувцар (нохчий меттала). 8.45 — ДоттагIал яха лакхерча классашка деша боагIачарна йола передача (гIалгIай меттала). 16.05—Ашараш. 16.15 — «Къонал» яха передача (гIалгIай меттала). 16.30 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала). 16.45 — Нохч-гIалгIай халкъа иллей концерт. 17.00 — Промышленноста болхлошта передача (эрсий меттала). 17.15 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 17.30 — Миллионаш барий Ленински университет-Москвера трансляци. 17.45 — Керда хоамаш (нохчий меттала).

ТЕЛЕВИДЕНИ: 12.00 — Лоаца метражни фильмай сборник. 18.25 — Телевизионни кердадараш (нохчий меттала). 18.40 — киножурнал. 18.50 — Кодзоевой дувцар тIара оттаяь телевизионни постановка (нохчий меттала). 19.15 — киножурнал. 19.25—Английски метта урок. 19.55 — Бийса сатийна хийла шун, бераш! 20.05 Сомий бешамаши баьца даараши леладечарна бола хьехам. 20.15 — «Нускал» яха хьехархой цIен драматически коллектива спектакль.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный ЦIеча фронтовикий улица, 15. Телефонаш: редактора — 2-41-23; редактора зам. — 2-07-01; бехктокхама секретара — 2-45-48; партийни вахареи, промышленнии, юртбоахамеи, письмойи отделий — 2-25-72; корректорске — 2-09-20.
АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный ул. Красных фронтовиков, 15. Телефоны: редактора — 2-41-23; зам. редактора — 2-07-01; ответственного секретаря — 2-45-48; отделов партийной жизни, промышленного, сельскохозяйственного и писем — 2-25-72; корректорской — 2-09-20.
«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революце проспект 7/84.
Типография из-ва «Грозненский рабочий» Проспект Революции, 7/84.

СФ05238. Заказ № 2499.